

Міністерство культури і мистецтв України

Одеська державна наукова бібліотека
імені М.Горького

БІБЛІОГРАФИ **Одеської державної наукової** **бібліотеки імені М.Горького**

Біобібліографічний довідник

ББК 91.9:78.551.11(4Укр)д я22
УДК 016:929:015(477)-052(035)

Упорядник
Л.М.Бур'ян

Науковий редактор
і автор вступної статті
Г.Д.Зленко

Редактор
І.С.Шелестович

Відповідальна за випуск
О.Ф.Ботушанська

Пропонований увазі читача довідник має на меті розкрити основний бібліографічний доробок Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького шляхом персоналізації його, ознайомлення широкого читача з життєвим шляхом і творчою діяльністю фахівців бібліотеки, яким належить певний внесок у розвиток українського книгоопису. Підготовка довідника провадилася шляхом вивчення бібліотечних планів і звітів, особових справ, каталогів і картотек, матеріалів Державного архіву Одеської області. Всі гасла згруповано в алфавітному порядку; кожне з них складається з біографічної довідки про персоналія, переліку його праць та наявної літератури про нього. Авторство кожного гасла зазначене наприкінці його.

Довідник є цінним джерелом історикам бібліографії в Україні, бібліотечним працівникам, викладачам вищих навчальних закладів, учителям середніх шкіл, студентам, краєзнавцям, усім, кого цікавить становлення і розвиток українського книгоопису.

В доборі бібліографічної частини гасел взяла участь Т.В.Іванова.

Упорядник висловлює подяку В.О.Бачурину, Л.О.Жирновій та Л.В.Шевчук за допомогу у виявленні архівних матеріалів.

О д е с а
2002

© Автори, 2002.

© Л.М.Бур'ян.

Упорядкування, 2002.

© ОДНБ ім. М.Горького, 2002

ЩЕДРИЙ УЖИНОК БІБЛІОГРАФІЧНОЇ НИВИ

Роль Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького у розвитку бібліографічних досліджень загальновідома. Впродовж свого історичного – майже двохсотлітнього – шляху вона збагатилася скарбницею українського книгопису величезною кількістю різноманітних посібників, значне число яких витримало іспит часу і продовжує надійно слугувати науці й читацькому загалові.

Перші бібліографічні починання бібліотеки належать до останньої чверті XIX – початку XX століття. Вони були пов'язані головним чином з реєстром надбаних книг і полегшенням репрезентації їх відвідувачеві. Складені й видані тоді багатотомні каталоги досі являють інтерес, як одне з джерел вивчення духовних потреб південноукраїнського регіону.

Підвалини власне бібліографічної роботи були закладені в 1920-х роках. Цьому рішуче сприяли декілька важливих факторів: колосальне поповнення фонду за рахунок переданого бібліотеці ряду громадських і приватних книгозбірень, надання їй обов'язкового примірника видань, здійснюваних радянським книгодруком, залучення до штату чималого загону висококваліфікованих фахівців з різних галузей знання. Становленням і розгортанням бібліографічних екскурсів бібліотека завдячує, передовсім, філологу Михайлу Алексєєву – майбутньому літературознавцеві зі світовим ім'ям, музикознавцеві Якову Берману, історикові професору Євгену Загоровському, чие життя урвалося в енкаведистській катівні, книгознавцеві Олександрі Тюнєєвій – першій завідувачці музею книги (тепер – відділ рідкісних видань і рукописів) та кільком іншим працівникам, скажімо, Мойсєєві Виннику та Емануїлові Оксману, чий дослідницький хист також був жорстоко розтоптаний тоталітаризмом.

Після Другої світової війни ще не міцну, але вже чітко окреслену традицію бібліотеки на царині книгопису було відроджено й усталено шляхом створення спеціалізованого бібліографічного відділу та посилення бібліографічної діяльності галузевих відділів. Можна навіть говорити про створення бібліографічної школи, яка за умов відомих ідеологічних приписів і обмежень намагалася зберегти

своє обличчя. Її здобутки були помічені й належно поціновані провідними діячами на царині радянської бібліографії.

Новий етап у діяльності бібліографів бібліотеки відкрився на межі 1960-1970 років. Зосередивши свої зусилля на популяризації літератури природознавчого змісту, вони започаткували серію рекомендаційних посібників “Проблеми. Гіпотези. Відкриття”, а водночас розгорнули роботу над циклом фундаментальних покажчиків, з-поміж яких неперехідне значення мають “Біологія Чорного й Азовського морів”, “Геологічна будова й корисні копалини шельфа Чорного й Азовського морів”, “Антропогенна евтрофікація Чорного моря і її наслідки”, “Виноградарство Молдавії і України” та довгий рядок інших. Поруч з цим було продовжено щорічний опис літератури з таких актуальних тем, як “Природа і природні ресурси Північного Причорномор'я”, “Опріснення солоних вод”, “Організація, методи і використання результатів наукового дослідження”.

Сув'язь усіх ланок бібліографічної діяльності бібліотеки, надання їй системності, врахування розмаїтих вимог регіональної науки й культури дали змогу заснувати ряд серій краснавчого характеру: “Вчені Одеси”, “Вчені вузів Одеси”, “Літературна Одеса”, “Письменники Одеси”. Невичерпною базою даних про соціально-економічне, науково-культурне і духовне життя краю стали щомісячники й щорічники з циклів “Одещина на сторінках центральної і республіканської преси”, “Пам'ятники історії і культури Одеської області”, “Одеська письменницька організація: Публікації творів; Хроніка творчого життя”. Світ побачили покажчики, присвячені Одеському українському музично-драматичному театрові (нині – імені Василя Василька), народному художникові Михайлу Божію, книзі старої Одеси, Товариству південноросійських художників. Здійснено опис україномовної частини фонду бібліотеки, видаваної в Україні російськомовної періодики, що зберігається тут, книг, які на довгі роки були виключені з читацького обігу й ув'язнені в так званому “спецзбережнику”.

Фахівці бібліотеки взяли діяльну участь у бібліографічному забезпеченні підготовки випущеного двічі (українською і російською мовами) енциклопедичного тому “Одеська область” з серії “Історія міст і сіл Української РСР”, надали допомогу редакційним групам “Української радянської енциклопедії”, “Української літературної

енциклопедії” та енциклопедії “Мистецтво України”. Останнім часом вони впорядкували унікальний опис літератури з новітньої історії “Голодомор в Україні 1932-1933 рр.”, який видано під егідою Інституту історії України Національної Академії наук України.

В енциклопедіях, тематичних наукових збірниках, періодичних виданнях бібліотечними працівниками оприлюднено засновані на виявлених у фондах бібліотеки та її архіві розвідки з історії Одеського бібліографічного товариства при Новоросійському університеті (1911-1923) та Українського бібліографічного товариства в Одесі (1924-1931), з життя і діяльності ряду бібліографів причорноморського міста, літопису бібліотечної і книговидавничої справи південноукраїнського регіону. Проводиться опис меморіальних колекцій та книг з подарунками написами, що є одним із складників фонду бібліотеки; започатковано реєстри українських книговидавництв Одеси, розписи випущених тут журналів.

Помітний вплив на збільшення числа видаваних бібліотекою бібліографічних праць та поліпшення їхнього змісту, зокрема зростання числа й обсягів науково-допоміжних та рекомендаційних посібників, справило створення на початку 1970-х років редакційно-видавничого відділу, залучення до керівництва підготовкою посібників та наукового редагування їх провідних учених Одеси. Висока якість випущених бібліографічних праць не раз відзначалася у пресі; багато які з них увійшли до основних джерельних комплексів української науки.

Плідна робота бібліографів бібліотеки триває в умовах будівництва нової України. Розширюється і збагачується спектр підготовлюваних праць, зміцнюються зв'язки з науковими, освітніми й культурними закладами та організаціями; дедалі ширше й глибше розкриваються багатющі фонди однієї з найстаріших українських книгозбірень. Це – запорука того, що в хроніці бібліографічної діяльності бібліотеки з'являться нові цікаві сторінки.

Г.Д.Зленко,
член комісії бібліографії і книгознавства
Міжнародної асоціації українців
та Наукового товариства імені Т.Шевченка,
заслужений діяч мистецтв України.

ДО ЧИТАЧА

Публікована тут праця має на меті розкрити внесок бібліографів Одеської державної наукової бібліотеки ім. М.Горького у розвиток українського книгоопису, показати роль скромних трудівників в українській культурній сфері. Значна частина їхнього доробку не втратила своєї актуальності і практичного використання, а нерідко має неперехідне значення.

Довідник згруповано за алфавітом персоналіїв. Подано короткі біографічні відомості про бібліографа, наведено перелік його праць, відгуки на них, описано статті з історії бібліографії, книго- та бібліотекознавства, зафіксовано літературу про нього.

Наведені в посібнику біографічні й бібліографічні відомості не є вичерпними.

Біографічна довідка містить основні дані про персоналія до його зарахування на роботу в Одеській державній науковій бібліотеці імені М. Горького. Пересування на службі в бібліотеці висвітлено за особовою справою, якщо вона збереглася. Відомості про життя після звільнення з бібліотеки головним чином не наведені.

З бібліографічних праць персоналія описані лише ті, які підготовлені й видані за час роботи в бібліотеці. Вони подані в хронологічному порядку (в рамках певного року за алфавітом). Праці з бібліографо-, бібліотеко- й книгознавства зареєстровані в рамках виявлення їх та актуальності. Публікації на інші теми в основному не подавалися.

У деяких випадках не вдалося встановити точну дату (рік, місяць, число) та місце народження або смерті бібліографа. Звертаємося до тих, хто має такі відомості, з проханням надіслати їх до відділу наукової бібліографії бібліотеки (65026 Одеса-26, вул. Пастера, 13, ОДНБ ім. М.Горького; телефон: 23-21-97). Зацікавлені ми також в одержанні іконографічних (фотознімки) та документальних матеріалів, що стосуються роботи певної особи в бібліотеці.

АЛЕКСЕЄВ
МИХАЙЛО ПАВЛОВИЧ

24.05(05.06).1896, Київ - 19.09.1981, Ленінград
(тепер - Санкт-Петербург, Російська Федерація)

Літературо- і книгознавець, бібліограф. Доктор філологічних наук з 1937; дійсний член Академії наук СРСР з 1958.

Народився у сім'ї інженера шляхів сполучення; дід - один з творців російської хімічної науки, підтримував близькі стосунки з Д.І.Менделєєвим та О.П.Бородіним. Закінчив приватну гімназію В.П.Науменка, де вчився і приятелював з М.Т.Рильським, та історико-філологічний факультет Київського університету (1918). За студентських літ виступав зі статтями на музичні теми; 1918 видав першу книжку "І.С.Тургенев и музыка" (примірник з подарунковим написом зберігається у науковій бібліотеці Одеського національного університету). Взяв активну участь у відзначенні 100-річчя від часу народження І.С.Тургенєва, збирав відомості про ювілейні публікації в Україні. Бібліографія мала вийти окремою книжкою у черкаському видавництві "Сіач"; світ побачила 1923 у збірнику "Тургенев и его время". Восени 1919 переїхав з Києва до Одеси і став професорським стипендіатом (аспірантом - за сьогочасною термінологією) Новоросійського університету. Ініціював продовження роботи в радянських умовах (1920-1923) Одеського бібліографічного товариства при Новоросійському університеті, на засіданнях якого виступив з рядом доповідей, в тому числі на бібліографічні теми. Один із засновників Пушкінської комісії Одеського Будинку вчених (1924). Член Українського бібліографічного товариства в Одесі та Одеської філії Всеукраїнської асоціації сходознавства. У 1925-1927 - консультант-бібліограф, старший бібліотекар, завідувач консультативно-довідкового бюро Одеської державної публічної бібліотеки; справив великий вплив на розгортання у ній бібліографічних і книгознавчих досліджень. Склавав разом з Я.З.Берманом і видав покажчики російськомовної літератури про Л. ван Бетховена та Ф.Шуберта; опишував публікації про К.Дебюссі (посібник не видано і втрачено). Вивчав бібліотеку М.С.Воронцова, знайомство з нею О.С.Пушкіна.

Опублікував розвідку про театральну бібліотеку, зібрану Д.Ширяєвим. Опрацював матеріали для біографічного словника одеських знайомих О.С.Пушкіна. Оприлюднив численні розвідки з історії книги. У листопаді 1927 виїхав до Іркутська, де викладав в університеті. З 1932 жив і працював у Ленінграді. Підтримував різнобічні зв'язки з науковцями Одеси. На честь ученого при секції книги Одеського Будинку вчених 1983 засновані Алексеєвські читання.

Праці :

Бетховен: Материалы для библиогр. указ. рус. лит. о нем: (1827-1927) / Сосост. Я.З.Берман. - О., 1927-1928. - Вып. 1. - 1927. - 35 с.; Вып. 2. - 1928. - 24 с.

●

Ширяевская театральная библиотека // Театр. - О., 1922. - № 3. - С. 4-5.

Материалы к тургеневской библиографии (1918-1919) // Тургенев и его время: Первый сб. / Под ред. Н.Л.Бродского. - М.; Пг., 1923. - С. 317-324.

Судьба книги // Силуэты. - О., 1923. - № 3. - С. 7.

Гибель книг // Библиотечные преступники: Сб. ст. - Х., 1924. - С. 79-98.

Пушкин и библиотека Воронцова // Пушкин: Ст. и материалы. - О., 1926. - Вып. 2. - С. 92-98.

Краткий библиографический указатель важнейшей литературы о Бетховене / Сосост. Я.З.Берман // Музыка и революция. - М., 1927. - № 3. - С. 41-44.

Материалы для биографического словаря одесских знакомых Пушкина // Пушкин: Ст. и материалы. - О., 1927. - Вып. 3. - С. 19-97.

Франц Шуберт: Материалы для библиогр. указ. / Сосост. Я.З.Берман // Венки Шуберту. 1822-1928: Этюды и материалы. - М., 1928. - С. 70-79.

Про нього :

Алексеев М[ихаил] Пав[лович] // Наука и научные работники СССР: Справочник. - Ленинград, 1928. - Ч. VI. - С. 8.

Михаил Павлович Алексеев: Библиогр. указ. / Сост. Г.Н.Финашина. - М.: Наука, 1972. - С. 52-56.

Зленко Г.Д. Годы поиска и труда // Веч. Одесса. - 1976. - 5 июня. - Підпис: Зиновий Дым.

Зленко Г.Д. Знак шани Тургенєву // Україна. - К., 1979. - № 32. - С. 15.

Зленко Г.Д. Книга, яка не побачила світу // Черкас. правда. - 1979. - 18 листоп.

Зленко Г.Д. Первенец советской Тургенианы // Лит. Россия. - М., 1979. - 5 окт. - С. 24.

Зленко Г.Д. Дослідник книжкових доль // Чорномор. комуна. - О., 1981. - 7 лип.

Боровой С.Я. Труды академика Алексеева // Веч. Одесса. - 1983. - 10 сент.

Зленко Г.Д. Алексеевські читання // Рад. літературознавство. - К., 1983. - № 10. - С. 75. - Підпис: Григорій Дим.

Басакаов В.Н. Алексеевские чтения в [...] Одессе // Рус. лит. - Ленинград, 1987. - № 1. - С. 248-249.

Заславський І.Я. Алексеев Михайло Павлович // Укр. літ. енцикл. - К., 1988. - Т. 1. - С. 43: портр.

Зленко Г.Д. Первая в длинном ряду // Радуга. - К., 1988. - № 12. - С. 150-152.

Щербина Л.А. Алексеев в Одессе // Вся Одесса: Антол.; Словарь. - М., 1997. - С. 889-890: портр.

Г.Д.Зленко

АРЮПІНА ЛІНА ВОЛОДИМИРІВНА

24.06.1953, Одеса

Філолог, бібліотекар-бібліограф.

Закінчила середню школу № 79 м. Одеси, філологічний ф-т Одеського державного університету ім. І.І.Мечникова (1977; за спеціальністю російська мова і література), з відзнакою - Київський інститут культури ім. О.Є.Корнійчука (1987; за спеціальністю бібліотекар-бібліограф). Трудову діяльність розпочала лаборантом на Одеському канатному заводі. З 1977 - в Одеській державній науковій бібліотеці ім. М.Горького. Працювала у відділах обслуговування читачів, бібліографічному, методичному. Обіймала посади бібліотекаря, провідного та головного бібліотекаря. З 1987 завідує відділом рідкісних видань і рукописів. Основна бібліографічна спеціалізація - література, книгознавство. Брала участь у підготовці бібліографічного щорічника "Одеська письменницька організація в ... році"; складені нею покажчики вийшли в серіях "Письменники Одеси" та "Літературна Одеса". Л.В.Арюпіна - автор ряду статей з книгознавства. Є одним з провідних фахівців з питань автоматизації бібліографічних процесів. Брала участь у науково-практичних конференціях, які проходили в ОДНБ ім. М.Горького, в Національній бібліотеці України ім. В.Вернадського, в ОНУ ім. І.І.Мечникова, у Державному архіві Одеської області, у конгресі IFLA (1995, Стамбул, Туреччина).

Праці :

Василь Васильович Фащенко: Біобібліогр. покажч. / Відп. ред. Г.Д.Зленко; Ред. І.С.Шелестович. - О., 1985. - 52 с. - (Письменники Одеси; Вип. 3).

Григорій Андрійович В'язовський: Біобібліогр. покажч. / Відп. ред. Г.Д.Зленко; Ред. І.С.Шелестович. - О., 1986. - 42 с. - (Письменники Одеси; Вип. 4).

Прижизненные издания произведений В.И.Ленина в фондах Одесской государственной научной библиотеки имени А.М.Горького: Кат. кол. / Сосост. О.Н.Вовчок; Науч. ред. В.Н.Соколов; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1989. - 86 с.

Иван Микитенко: Літ. про життя і творчість: Бібліогр. покажч. / Співупоряд. І.Е.Рікун; Наук. конс. О.І.Микитенко; Відп. ред. Г.Д.Зленко; Ред. І.С.Шелестович. - О., 1993. - (Літ. Одеса; Вип. 6). - Ч. 1. - 88 с.; Ч. 2. - 148 с.

Михайло Жук: Кат. вист. / Співупоряд.: О.М.Барковська, С.З.Лущик; Ред.: Г.Д.Зленко, І.С.Шелестович. - О., 1993. - 53 с.

Г.Г.Маразли и его библиотека: Сб. ст. и материалов / Сосост. О.М.Барковская; Ред. Г.Д.Зленко. - О., 1994. - 33 с. - (ОГНБ. Личные собрания; Вып. 1).

Книги старой Одессы (1814-1850 гг.): Кат. разд. вист. к 200-летию Одессы / Ред. И.С.Шелестович. - О., 1994. - 58 с.

Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер: Сб. ст. / Сосост.: О.М.Барковская, С.З.Лущик, Т.В.Щурова; Отв. ред. О.Ф.Ботушанская. - О.: ОКФА, 1995. - 284 с.: ил.

Джерела пам'яті: Кат. вист. до 90-річчя Укр. т-ва "Просвіта" в Одесі (1905-1909) / Співупоряд.: О.В.Богданович, Л.С.Віст, Г.Г.Герашенко, М.Л.Десенко, М.П.Катаєва, І.С.Шелестович та ін.; Редкол.: О.Ф.Ботушанська, О.М.Бельницька, М.Л.Десенко, І.С.Шелестович та ін. - О., 1995. - 49 с.: ілюстр.

Тиждень французької книги в Одесі: Програма / Співупоряд.: О.М.Барковська, Т.В.Щурова; Відп. ред. О.Ф.Ботушанська; Ред.: М.Л.Десенко, М.В.Тетенко. - О.: ОКФА, 1995. - 23 с. - Укр. та фр. мовами.

Українська книга в фондах Одеської державної наукової бібліотеки імені М.Горького. 1574-1923 рр.: Каталог. Вип. 5. Дод. / Співупоряд. В.І.Комендантова; Ред. М.Л.Десенко. - О., 1995. - 41 с.

Книги з автографами у фондах Одеської державної наукової бібліотеки імені М.Горького: Анот. кат. Вип. І. Збірка М.Ф.Комарова / Співупоряд. Г.Д.Зленко; Відп. ред. Г.Д.Зленко; Ред. І.С.Шелестович. - О., 1996. - 44 с.

Король франків Хлодвіг і християнізація Франції: Кат. вист. / Співупоряд.: Т.В.Богатирьова, Т.В.Щурова; Пер.: О.В.Гарачук, В.І.Комендантова; Відп. ред. О.Ф.Ботушанська; Ред.: М.Л.Десенко, І.С.Шелестович. - О., 1996. - 39 с., 16 с. ілюстр.

Вся Одесса в шаржах Линского: Материалы к вист. / Сосост. О.М.Барковская; Ред.: Г.Д.Зленко, И.С.Шелестович. - О.: Полігр. центр фірми "Система-Сервіс", 1998. - 43 с., [I], XLIV с. ил.

Каталог IV городской выставки миниатюрных книг (февраль 1999 г.) / Сосост. М.Р.Бельский; Отв. ред. О.Ф.Ботушанская. - О.: Офсетик, 1999. - 44 с.

Коли книга стає мистецтвом: Сто взірців книжкової ілюстрації: Кат. вист. Квіт.-трав. 2001 р. / Співупоряд. О.М.Барковська; Ред. І.С.Шелестович. - О.: Друк, 2001. - [44] с.: ілюстр.

На стенде серия "Эврика": [Вист. в ОДНБ] // Веч. Одесса. - 1978. - 25 нояб.

"Мир вам!": [Вист. до 125-річчя від дня народж. Шолом-Алейхема] // Веч. Одесса. - 1984. - 28 февр.

Не ради славы: [Про поповнення фонду ОДНБ за рахунок жертводавців (до революції і тепер)] // Веч. Одесса. - 1989. - 4 февр. - (Благотворительность).

Попечители Одесской городской публичной библиотеки // Тез. II обл. ист.-краеведч. науч.-практ. конф., посвящ. 200-летию основания Одессы и 25-летию создания Укр. о-ва охраны памятников истории и культуры. - О., 1991 [на обкл. 1992]. - С. 6-8.

Стихи из забытой книги: [Журн. "Камена" і публ. віршів А.Фіолетова] // Одес. вестн. - 1992. - 8 апр. - С. 6.

Олександра Миколаївна Тюнеєва // Бібл. вісн. - К., 1993. - № 1-2. - С. 64-66.

Фонд религиозной и религиеведческой литературы в Одесской государственной научной библиотеке // Роль бібліотек, монастирів, соборів та інших установ у розвитку культури України: Тез. наук. конф. - К., 1993. - С. 67-70.

Г.Г.Маразли и городская публичная библиотека // Г.Г.Маразли и его библиотека: Сб. ст. - О., 1994. - С. 14-18.

Книжные собрания Маразли // Веч. Одесса. - 1994. - 23 апр.

Славные традиции меценатов // Бібліотеки у розвитку науки й культури регіону: Наук.-практ. конф., присвяч. 165-річчю ОДНБ ім.М.Горького та 200-річчю Одеси, 22-24 листоп. 1994 р.: Тез. доп. і виступів / ОДНБ ім. М.Горького; Упоряд. М.В.Тетенко. - О., 1994. - С. 8-9.

Г.Г.Маразли и городская публичная библиотека // Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер: Сб. ст. - О., 1995. - С. 76-96.

Основная библиография о жизни и деятельности Г.Г.Маразли // Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер: Сб. ст. - О., 1995. - С. 267-275.

Аз... буки... веди...: [Колекція слов'ян. рукописів та стародруків в ОДНБ] // Одес. вестн. - 1998. - 23 мая. - (24 мая - День славянской письменности).

Одесская городская публичная библиотека: [Вступ. ст. и публ.: Попруженко М.Г. Одесская городская публичная библиотека. 1830-1910] // Причерномор. регион. - О., 1998. - № 1. - С. 62-63.

“Древлехранилище” библиотеки: [Про перше десятиліття від. рідкісних видань і рукописів ОДНБ (1921-1930)] // Одес. изв. - 1999. - 15 июля.

Один из первых музеев книги на Украине: [Про від. рідкісних видань і рукописів ОДНБ] // Духовність і культура у формуванні особистості та відродженні національної самосвідомості: Матеріали Міжнар. наук. конф. Одеса, 27-28 верес. 1999 р. - О., 1999. - С. 97-101.

“Зал имени графа М.М.Толстого” Одесской городской публичной библиотеки // Страницы истории благотворительности в Одессе: К 100-летию вступления гр. М.М.Толстого в должность попечителя Одес. гор. публ. б-ки: Матеріали конф. Одесса, 4 дек. 1997. - О., 2000. - С. 43-51.

Подарки пересекли границы: [Під час благодійної акції “Для майбутніх поколінь” фр. художниця С.Саварі передала у дарунок ОДНБ книги з при-

ватних колекцій Німеччини та Ізраїлю] / Соавт. Т.В.Щурова // Слово. - О., 2000. - 28 сент.

Документы и материалы деятелей религии и церкви края в рукописном фонде ОДНБ им. М.Горького // Наукове пізнання: Методологія та технологія. - О., 2001. - Спецвип. (6). - С. 56-57.

Історія формування іменних колекцій у фонді ОДНБ ім. М.Горького // Іменні колекції професорів Одеського (Новоросійського) університету в Науковій бібліотеці ОНУ - національне надбання держави: Матеріали наук.-практ. конф. Одеса, 25-26 квіт. 2000 р. - О., 2001. - С. 37-42.

Відгуки на праці:

Полищук В. Помощник-указатель: [Про покажч. “Григорій Андрійович В'язовський”] // Знамя труда. - Тарутино (Одес. обл.), 1986. - 13 нояб.

Маркушевський П. Ваш помічник - бібліографічний покажчик: [Про покажч. “Василь Васильович Фашенко”, “Григорій Андрійович В'язовський”] // Комс. іскра. - О., 1989. - 30 листоп. - С. 3.

Ефимов А. Одесская Лениниана: [Про кат. кол. “Прижизненные издания произведений В.И.Ленина в фондах Одесской государственной научной библиотеки имени М.Горького”] // Моряк. - О., 1990. - 22-28 февр. - С. 9.

Вербицький В. Багатьма очікувані видання: [Зокрема, про підготовку покажч. “Іван Микитенко”] // Чорномор. комуна. - О., 1991. - 21 груд. - С. 4.

Ефимов А. Мэр и книга: [Про зб. ст. “Г.Г.Маразли и его библиотека”] // Слово. - О., 1994. - 6 мая; Порто-франко. - № 30, май.

Бельский М. Подарок одесским библиофилам: [Про зб. “Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер”] // Одес. вестн. - 1996. - 21 марта.

Десятка лучших новинок издательств Украины: [Про зб. “Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер”] // Всеукр. ведомости. - К., 1996. - 2 июля.

Мини-книга о Маразли: [Про зб. “Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер”] // Веч. Одесса. - 1996. - 30 марта.

Некрасова Н. Григорий Григорьевич Маразли - меценат и коллекционер // Одес. вестн. - 1996. - 14 авг.

Патока В. До проблеми творення українського бібліографічного репертуару: [Про каталог “Українська книга в фондах Одеської державної наукової бібліотеки імені М.Горького. 1574-1923 рр.”] // Вісн. Кн. палати. - К., 1996. - № 1-2. - С. 9.

Червоненко Б. Меценат и коллекционер: [Про зб. “Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер”] // Слово. - О., 1996. - 20 марта.

С автографом автора: [Про каталог “Книги з автографами у фондах Одеської державної наукової бібліотеки імені М.Горького”. Вип. I. Збірка М.Ф.Комарова] // Вестн. региона. - О., 1997. - 18 янв.

Борисов Н. Шаржи Михаила Линского: [Про виставку й каталог] // **Раз-свѣтъ**. - Севастополь, 1998. - № 16, июнь. - С. 11.

Вся Одесса в шаржах Линского: [Про виставку й каталог] // Одес. вестн. - 1998. - 1 апр.

Каракина Е. Принц и прочие: [Виставка і каталог шаржів М.С.Лінського] // Вестн. региона. - О., 1998. - 18 апр.

Тетенко М.В. Возвращение Михаила Линского: [Про виставку й каталог] // Веч. Одесса. - 1998. - 16 апр.

Л.М.Бур'ян

БАРКОВСЬКА (ЩЕРБАКОВА)

ОЛЬГА МИХАЙЛІВНА

11.07.1950, Магадан, Російська Федерація

Філолог, бібліотекар-бібліограф.

Народилась у сім'ї репресованих. З дев'ятирічного віку живе в Одесі. Закінчила (1972) філологічний факультет Одеського державного університету ім. І.І.Мечникова. Відтоді працює у відділі мистецтв Одеської державної наукової бібліотеки ім. М.Горького. Обіймала посаду бібліотекаря, з 1990 - головний бібліотекар. Веде розділ “Образотворче мистецтво”. Підготувала цикл бібліографічних оглядів, тематичних переглядів літератури на допомогу читачам-студентам, зокрема цикл “Основні напрями в образотворчому мистецтві кінця ХІХ - початку ХХ ст.”. Надрукувала ряд статей у місцевій періодиці. Автор кількох науково-допоміжних та рекомендаційних покажчиків, каталогів, біобібліографічного довідника “Товарищество южнорусских художников”. Бере участь у наукових конференціях. Член секції книги при Одеському Будинку вчених.

Праці :

Новая литература по искусству: Информ. указ. лит. - О., 1976-1978. - Взяла участь у складанні 8 вип. (л-ра за 1976-1977). Співупоряд. окремих вип. були С.В.Григор'єва, І.В.Ерліх, В.П.Минаєва, Т.В.Щурова.

Родной Отчизны красота: (Тема природы в творчестве художников): Рек. указ. лит. / Рец. Л.Н.Гурова; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1982. - 26 с.

Памятники Славы и Бессмертия: Рек. указ. лит. о монументах, сооружен. в городах-героях. Вып. 2 / Науч. ред. Л.Н.Гурова; Ред. М.Л.Десенко. - О., 1985. - 22 с.

Крамольные полотна: Антирелиг. и антиклерикал. тема в рус. живописи: Рек. указ. лит. / Рец. Л.А.Еремина; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1986. - 21 с.

Михаил Михайлович Божий: Биобиблиогр. указ. лит. / Ред. М.Л.Десенко. - О., 1987. - 46 с.

Синтез искусств: Библиогр. указ. лит. Вып. 2 / Ред. И.С.Шелестович. - О., 1987. - 56 с.

Море в живописи дореволюционной России: Рек. указ. лит. / Ред. М.Л.Десенко. - О., 1988. - 35 с.

Море в советской живописи: Рек. указ. лит. / Науч. ред. А.М.Тюрюмин; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1990. - 56 с.

Одещина на сторінках центральної і республіканської преси: Бібліогр. покажч. л-ри / Ред. М.Л.Десенко. - О., 1991. - Взяла участь у складанні 2 вип. (л-ра за січ. і лют. 1991). Співупоряд. були Т.Ю.Ісаченко, Н.Ю.Резанова, М.Л.Смичок.

Михайло Жук: Кат. вист. / Співупоряд.: Л.В.Арюпіна, С.З.Лушик; Ред.: Г.Д.Зленко, І.С.Шелестович. - О., 1993. - 53 с.

Г.Г.Маразли и его библиотека: Сб. ст. и материалов / Сост. Л.В.Арюпина; Ред. Г.Д.Зленко. - О., 1994. - 33 с. - (ОГНБ. Личные собрания; Вып. 1).

Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер: Сб. ст. / Сост.: Л.В.Арюпина, С.З.Лушик, Т.В.Щурова; Отв. ред. О.Ф.Ботушанская. - О.: ОКФА, 1995. - 284 с.: ил.

Тиждень французької книги в Одесі: Програма / Співупоряд.: Л.В.Арюпіна, Т.В.Щурова; Відп. ред. О.Ф.Ботушанська; Ред.: М.Л.Десенко, М.В.Тетенко. - О.: ОКФА, 1995. - 23 с. - Укр. та фр. мовами.

Товарищество южнорусских художников: Библиогр. указ. лит. Вып. 1: Литература о деятельности Товарищества / Рец. В.А.Абрамов; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1997. - 132 с., 8 с. ил.

Вся Одесса в шаржах Линского: Материалы к выст. / Сост. и авт. вступ. ст. О.М.Барковская; Сост. Л.В.Арюпина; Ред.: Г.Д.Зленко, И.С.Шелестович. - О.: Полігр. центр фірми "Система-Сервіс", 1998. - 43 с., [I], XLIV с. ил.

Товарищество южнорусских художников: Библиогр. справ.: В 2 ч. / Сост. ч. 2 В.А.Афанасьев; Рец. В.А.Абрамов; Конс. С.З.Лушик; Ред.: Г.Д.Зленко, И.С.Шелестович. - О., 2000. - 302 с.: ил.

Коли книга стає мистецтвом: Сто взірців книжкової ілюстрації: Кат. вист. Квіт.-трав. 2001 р. / Співупоряд. Л.В.Арюпіна; Ред. І.С.Шелестович. - О.: Друк, 2001. - [44] с.: ілюстр.

●
Крупным планом: искусство ГДР: [Альбомы з мистецтва НДР у фондах ОДНБ] // Веч. Одесса. - 1974. - 31 окт. - Підпис: О.Щербакова.

О главных приметах времени: Обзор поэт. рубрики изд-ва "Маяк" / Соавт. Т.В.Щурова // Знамя коммунизма. - О., 1975. - 25 февр.

Дорогу осилит идущий: Обзор поэт. кн. 1975 г. / Соавт. Т.В.Щурова // Знамя коммунизма. - О., 1976. - 5 февр.

Возвращение классики: Опыт коллектив. рец.: [Обговорення в ОДНБ прем'єри Укр. муз.-драм. театру "За двома зайцями"] / Соавт.: И.Б.Шайкевич, Т.В.Богатырева, Э.И.Василевская и др.; Записала Т.В.Щурова // Знамя коммунизма. - О., 1988. - 7 июля.

Подарок библиофилам: (О кн. И.Потоцкого и Т.Палатникова "Звезда Давида") // Порто-франко. - О., 1993. - № 28, июль. - Ил.

Г.Г.Маразли и его библиотека: [До вист. в ОДНБ] // Одес. вестн. - 1994. - 24 марта. - С. 4. - Без підпису.

Книжные знаки библиотеки Г.Г.Маразли / Соавт. С.З.Лушик // Г.Г.Маразли и его библиотека: Сб. ст. - О., 1994. - С. 19-25.

"Відділ мистецтв ОДНБ ім. М.Горького підготував для Тижня французької книги такі книжково-ілюстративні виставки..." / Співавт.: Н.Ю.Резанова, Т.В.Щурова // Тиждень французької книги в Одесі: Програма / Упоряд.: Л.В.Арюпіна, О.М.Барковська, Т.В.Щурова. - О., 1995. - С. 20-21.

Книжные знаки библиотеки Маразли / Соавт. С.З.Лушик // Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер: Сб. ст. - О., 1995. - С. 145-180: ил.

Портреты Г.Г.Маразли // Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер: Сб. ст. - О., 1995. - С. 181-192: ил.

Созревание души: [Вступ. ст. П.О.Нілуса до каталогу посмертної вист. Г.С.Головкова 1911] / Публ. О.Барковской // Одесса. - 1996. - № 6. - С. 46-47: ил.

Судьба карикатуриста: [Про одес. карикатуриста початку ХХ ст. М.С.Лінського] // Ор Sameax. - О., 1996. - 17 июля.

Черноземная сила: [Про життя і творчість одес. художника Т.Я.Дворникова] // Одесса. - 1996. - № 4. - С. 52-53: ил.

Шаржи на “всю Одессу”: [Зокрема про колекцію графіки художника М.С.Лінського в ОДНБ] // Вестн. региона. - О., 1996. - 27 июля. - Ил.

Библиотека пополнилась дарами: [Про нові надходження до ОДНБ книг від артгалереї “Белая луна” та Одес. худож. музею] / Соавт. Т.В.Щурова // Одес. вестн. - 1997. - 7 авг. - С. 7.

Борис Эдвардс: “Я не люблю неправильную красоту”: [Про ст., присвяч. одес. скульптору, надруковану в газ. “Одесский листок” за 5 жовт. 1907] // Одесса. - 1997. - № 5. - С. 40-41.

Он привез с собой своих богов, своих кумиров: [Публ. статей Л.Камишишкова і Л.Пастернака про одес. скульптора Л.Лоріні, італійця за походженням] // Одесса. - 1997. - № 9. - С. 31.

Фанатик искусства: [Публ. нариса П.О.Нілуса про художника Г.А.Ладиженського] // Одесса. - 1997. - № 4. - С. 36-37.

Вся Одесса в шаржах: [Розвідка про М.С.Лінського, призабутого діяча культури в Одесі початку ХХ ст.] // Одесса. - 1998. - № 2. - С. 38-39.

Красоты русского языка: [Публ. влучних висловів з “Одес. обозрения театров” за 1914] // Вестн. региона. - О., 1998. - 23 мая. - С. 6. - (Урок “нормативной” лексики).

Три прекрасные дамы отдела искусств: [З історії відділу ОДНБ] // Одес. вестн. - 1998. - 30 сент. - Фото.

Рождественские рассказы из старых одесских газет // Всемир. одес. новости. - 2000. - № 1. - С. 3.

Костанди по имени... Харлампий: [Про одес. художника Х.Д.Костанді] // Дерибасовская-Ришельевская: Альм. - О., 2001. - Вып. 6. - С. 302-305: ил.

Одессит из Парижа: [Про графіка і театр. художника Бориса Гроссера] // Мигдаль. - О., 2001. - № 6. - С. 16.

Одесский парижанин Борис Гроссер // Дерибасовская-Ришельевская: Альм. - О., 2001. - Вып. 7. - С. 238-241: ил.

Пастернак, “Пчелка” и “Оса”: [Про співпрацю художника Л.Пастернака з одес. гумор. журналами] // Мигдаль. - О., 2001. - № 7. - С. 12.

“Так было...” История одной книги: [Про долю книги та її автора - одес. художника-карикатуриста Михайла Дрізо] // Дерибасовская-Ришельевская: Альм. - О., 2001. - Вып. 5. - С. 176-179.

Відгуки на праці:

Полищук В. Помощник-указатель: [Про реком. покажч. “Крамольные полотна”] // Знамя труда. - Тарутино (Одес. обл.), 1986. - 13 нояб.

Ефимов А. Синтез искусств: Библиогр.: [Про бібліогр. покажч.] // Веч. Одесса. - 1988. - 22 янв.

Лазоренко Ю. Библиография праць про пам'ятники історії Великої Вітчизняної війни: [Про реком. покажч. “Памятники Славы и Бессмертия”] // Укр. іст. журн. - К., 1991. - № 2. - С. 147.

Ефимов А. Мэр и книга: [Про зб. ст. “Г.Г.Маразли и его библиотека”] // Слово. - О., 1994. - 6 мая; Порто-франко. - № 30, май.

Бельский М. Подарок одесским библиофилам: [Про зб. “Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер”] // Одес. вестн. - 1996. - 21 марта.

Десятка лучших новинок издательств Украины: [Про зб. “Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер”] // Всеукр. ведомости. - К., 1996. - 2 июля.

Мини-книга о Маразли: [Про зб. “Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер”] // Веч. Одесса. - 1996. - 30 марта.

Некрасова Н. Григорий Григорьевич Маразли - меценат и коллекционер // Одес. вестн. - 1996. - 14 авг.

Червоненко Б. Меценат и коллекционер: [Про зб. "Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер"] // Слово. - О., 1996. - 20 марта.

Басанець Т. Минувало стало ближчим: Унік. видання наук. б-ки: [Про довід. "Товарищество южнорусских художников"] // Чорномор. новини. - О., 1998. - 10 лют.

Борисов Н. Шаржи Михаила Линского: [Про виставку й каталог] // [Разсвіт](#). - Севастополь, 1998. - № 16, июнь. - С. 11.

Вся Одесса в шаржах Линского: [Про виставку й каталог] // Одес. вестн. - 1998. - 1 апр.

Глушак А. Нарашивая культурный слой: [Про довід. "Товарищество южнорусских художников"] // Веч. Одесса. - 1998. - 5 марта.

Каракина Е. Принц и прочие: [Виставка і каталог шаржів М.С.Лінського] // Вестн. региона. - О., 1998. - 18 апр.

Михалюк Ю. 30 лет из жизни одесских художников: [Про довід. "Товарищество южнорусских художников"] // Одес. вестн. - 1998. - 21 янв.

Самойлов Ф.О., Скрипник М.О., Ярещенко О.Т. Одеса на зламі століть: (Кінець XIX - поч. XX ст.): Іст.-краєзн. нарис: [Зокрема про довід. "Товарищество южнорусских художников"]. - О.: Маяк, 1998. - С. 117.

Тетенко М.В. Возвращение Михаила Линского: [Про виставку й каталог] // Веч. Одесса. - 1998. - 16 апр.

Бельский М.Р. Все о "Товариществе южнорусских художников" // Библиотекосведение. - М., 2001. - № 6. - С. 116-118. - (Кн. мир).

Бельский М.Р. Все о "Товариществе южнорусских художников" // Ор Самеах. - О., 2001. - 28 февр.

Глушак А. Биография общества художников: [Про довід. "Товарищество южнорусских художников"] // Веч. Одесса. - 2001. - 5 июля. - (Издано в Одессе).

Книжки, що надійшли до редакції: [Зокрема про довід. "Товарищество южнорусских художников"] // Критика. - К., 2001. - № 4. - С. 21.

Маркова А. Черный квадрат над Черным морем: [Про довід. "Товарищество южнорусских художников"] // Ор Самеах. - О., 2001. - 12 дек.

Резанова Н.Ю. Южнорусские художники: [До видання довід. "Товарищество южнорусских художников"] // Одес. вестн. - 2001. - 7 февр. - (Искусствоведам для работы).

Северюхин Д. [Рецензія на довід. "Товарищество южнорусских художников"] // Антикварное обозрение. - С.Пб., 2001. - № 3. - С. 31. - (Анонс).

Серебряков Г. Блистательное тридцатилетие: [Про довід. "Товарищество южнорусских художников"] // Одес. вестн. - 2001. - 29 марта. - (Принадлежит истории).

Про неї:

Абрамов В.А. Иван Иванович Курис: [Зокрема висловлено подяку О.М.Барковській за допомогу в підготовці матеріалу] // Одес. деловые новости. - 1996. - № 28 (июль). - С. 27.

Червоненко Б. Мы так нужны друг другу: [Зокрема про О.М.Барковську] // Одес. вестн. - 1997. - 14 янв.

Арсеньева Т. Встречи на выставке: [Про участь працівників ОДНБ, в т.ч. О.Барковської, у вист. "Транс-Україна-98"] // Веч. Одесса. - 1998. - 22 нояб.

Голяева И. Любовь к братьям Катаевым: [Подяка О.М.Барковській за участь у підготовці презентації книги, присвяченої життю і творчості В.Катаєва та Є.Петрова, яка відбулася в Одес. літ. музеї] // Одес. изв. - 1998. - 27 авг.

Нетребский В. Тенистая улица: [Зокрема про допомогу О.М.Барковської у пошуку матеріалів про зв'язки художника В.В.Верещагіна з Одесою] // Юг. - О., 1998. - 24 нояб.

Удовиченко Е. Поэзия и проза...: [Про участь О.М.Барковської у заході Одес. Будинку вчених] // Юг. - О., 1998. - 14 апр.

Василенко В., Донцова Т. Вильям Вальскот - известный и неизвестный:

[Зокрема про факти до біогр. художника, виявлені О.М.Барковською] // Вестн. региона. - О., 1999. - 24 июля.

Коваленко Г. Александра Экстер в Одессе. 1919-1920: [Зокрема подяка О.М.Барковській за допомогу в підготовці статті] // Искусствознание. - М., 1999. - Вып. 2. - С. 423.

Бродавко Р.И. Лаборатория замыслов: [Зокрема про О.М.Барковську] // Одес. вестн. - 2001. - 2 авг. - Фото.

Серебряков Г. Воспоминания, которым нет конца...: [Зокрема про О.М.Барковську] // Одес. вестн. - 2001. - 11 дек.

Бродавко Р.И. Первые в когорте творцов: [Серед переможців конкурсу "Твои имена, Одесса" - О.М.Барковська за створення довід. "Товарищество южнорусских художников"] // Одес. вестн. - 2002. - 22 янв.

Л.М.Бур'ян

БЕРМАН ЯКІВ ЗІНОВІЙОВИЧ

*11(23).10.1889, м. Дубно, тепер Ровенської обл. -
р. і м. см. не відомі*

Бібліограф, книгознавець.

За походженням - з родини помічника аптекаря. Закінчив 1913 юридичний факультет університету св. Володимира в Києві. Висланий тоді ж на південь України, замешкав в Одесі, де 1925 закінчив історико-філологічний факультет інституту народної освіти. З січня 1923 - в Одеській державній публічній бібліотеці: вчений секретар, завідувач відділу книгокористування, виконуючий обов'язки директора. Член Українського бібліографічного товариства в Одесі. На початку 1930 під тиском репресій, що розгорнулися в Україні, був звільнений з ОДПБ "з забороненням працювати в культосвітніх установах"; переїхав до Ленінграда, де певний час працював у Державній публічній бібліотеці ім. М.С.Салтикова-Щедріна. Під час Великої Вітчизняної війни жив на Уралі, виступав з лекціями на історико-музичні теми. З цих тем почав творчу діяльність, опублікувавши ряд статей у київській пресі 1910-х рр. В Одесі накреслив широкий план бібліографування російськомовної літератури про видатних європейських композиторів, залучивши до його реалізації М.П.Алексеева, що очолював консультаційно-довідкове бюро ОДПБ. У співавторстві з ним підготував і видав посібники, присвячені Л. ван Бетховену та Ф.Шуберту. Показчик друків про К.Дебюссі анонсувався, але світу не побачив і загинув. Продовжив започатковану 1904 М.Ф.Комаровим бібліографічну Лисенкіану, описавши публікації про славетного українського композитора за 1903-1923. Упорядкував показчик праць історика російської літератури і громадської думки М.О.Гершензона. Займався вивченням історії періодичної преси на півдні України; оприлюднив нарис про перший у причорноморському краї часопис "Одесский вестник" (1827-1893); склав тематичний розпис публікацій газети "Одесский коммунист" (1918-1920). Автор статей про діяльність Одеської державної публічної бібліотеки.

Праці :

Бетховен: Материалы для библиогр. указ. рус. лит. о нем: (1827-1927) / Сост. М.П.Алексеев. - О., 1927-1928. - Вып. 1. - 1927. - 35 с.; Вып. 2. - 1928. - 24 с.

М.О.Гершензон: Библиография / С прил. ст. Н.В.Измайлова "М.О.Гершензон как исследователь творчества Пушкина". - О., 1928. - 52 с. - (Тр. Пушкинского Дома АН СССР; Вып. 52).

Безперервка: Показч. л-ри / Співупоряд. М.М.Ставський. - О., 1930. - 21 с. - (Тр. Держ. публ. б-ки в Одесі; Сер. IV. Бібліографія).

●

Краткий библиографический указатель важнейшей литературы о Бетховене / Сост. М.П.Алексеев // Музыка и революция. - М., 1927. - № 3. - С. 41-44.

"Одесский вестник": Материалы для ист. нарису // Литература. - К., 1928. - 36. 1. - С. 209-221. - Окр. відб.: До столітніх роковин заснування газети "Одесский вестник" (1827-1927): Материалы для ист. нарису. - К., 1928. - 16 с.

Франц Шуберт: Материалы для библиогр. указ. / Сост. М.П.Алексеев // Венок Шуберту. 1822-1928: Этюды и материалы. - М., 1928. - С. 70-79.

М.В.Лисенко: Материалы до бібліографії // Записки Укр. бібліогр. т-ва в Одесі. - О., 1929. - Ч. 2-3. - С. 123-132.

Одеська державна публічна бібліотека // Записки Укр. бібліогр. т-ва в Одесі. - О., 1929. - Ч. 2-3. - С. 139-140.

Про зведений каталог музичної літератури одеських бібліотек / Співавт. М.Й.Винник // Журн. бібліотекознавства та бібліографії. - К., 1929. - № 3. - С. 114-117.

М.П.Мусоргський в Одеському музеї історії та старовини // Вісн. Одес. коміс. краєзнавства при УАН. - О., 1930. - Ч. 4-5. - С. 155-158. - (Секція археол.; підсекція художників-краєзнавців).

"Одесский коммунист": Бібліогр. матеріали // Записки Укр. бібліогр. т-ва в Одесі. - О., 1930. - Ч. 4. - С. 23-51.

Одеська публічна бібліотека // Журн. бібліотекознавства та бібліографії. - К., 1930. - № 4. - С. 105-106.

Відгуки на праці :

Картавец И.М. Работы по библиографированию периодики, вышедшие в 1928 г.: [Про працю "До столітніх роковин заснування газети "Одесский вестник" (1827-1927)"] // Библиография. - М., 1929. - № 2-3. - С. 65.

Про нього :

Берман Я[ков] Зинов[ьевич] // Наука и научные работники СССР: Справочник. - Ленинград, 1928. - Ч. VI. - С. 34.

Берман Яков Зиновьевич // Бернандт Г.Б., Ямпольский И.М. Кто писал о музыке: Библиогр. слов. муз. критиков и лиц, писавших в дореволюционной России и СССР. - М., 1971. - Т. 1: "А-И". - С. 90.

Зленко Г.Д. Бібліографічний укіс Якова Бермана // Вісн. Кн. палати. - К., 2000. - № 6. - С. 20-23; Крим. світлиця. - Сімф., 2000. - 30 черв. - С. 19. - Заг.: Дослідницький укіс Якова Бермана.

Г.Д.Зленко

**БІЛЯВСЬКА
НАДІЯ ПЕТРІВНА**

*23.08.1944, м. Солнечногорськ Московської обл.,
Російська Федерація*

Інженер-технолог, бібліограф.

Народилась у сім'ї військовослужбовця. 1948 разом з батьками переїхала до Одеси. Вчилася у школі в Одесі та у Франкфурті-на-Одері (Німеччина), де проходив службу батько. Закінчила Одеський нафтовий технікум (1964) і Одеський технологічний інститут ім. М.В.Ломоносова (1970; за спеціальністю інженер-технолог). Після короточасної роботи техніком у ВНДІ “Харчопромавтоматика” прийшла до Одеської державної наукової бібліотеки ім. М.Горького (1971). Була бібліографом, редактором, завідувачкою відділів технічної літератури та науково-бібліографічного. Працюючи в бібліотеці, закінчила Громадський інститут патентознавства (Одеське відділення; 1979) і курси завідувачів бібліографічних відділів республіканських бібліотек при Всесоюзному інституті підвищення кваліфікації працівників культури (1982). Автор ряду статей про бібліографічну та інформаційну діяльність ОДНБ, інформаційних списків літератури (пізніше - покажчиків) нових надходжень технічної літератури. Брала участь у складанні науково-допоміжних та рекомендаційних бібліографічних посібників. Керувала групою упорядників покажчика “Памятники истории и культуры Одесской области”. Залишивши 1989 ОДНБ, продовжує працювати як бібліограф та краєзнавець. Співавтор книги “Винодел А.А.Преображенский” (1998); веде рубрику “Навсегда в истории академии” в газеті “Технолог” Одеської державної академії харчових технологій; надрукувала ряд статей у журналах і газетах.

Праці :

Новые поступления технической литературы: Информ. список лит. - О., 1973-1976. - Склала 32 вип. (л-ра за груд. 1972 - III кв. 1976).

Кібернетика: Що читати про нову науку: Реком. покажч. л-ри / Ред.: Г.Д.Зленко, В.М.Конський. - О., 1975. - 15 с. - (Проблеми. Гіпотези. Відкриття; [Вип. 5]).

Опреснение морской воды: Указ. лит. за 1970-1974 гг. / Сосост. К.Л.Блажевич; Науч. ред. Е.И.Таубман; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1976. - 104 с.

Опреснение соленых вод: Библиогр. указ. лит. / Науч. ред. Е.И.Таубман. - О., 1977-1983. - Взяла участь у складанні 3 вип. (л-ра за 1975, 1981, 1982). Співупоряд. у різні роки були К.Л.Блажевич, Л.М.Бур'ян.

Коррозия и защита от нее в морских условиях: Указ. лит. за 1973-1976 гг. / Сосост. К.Л.Блажевич; Науч. ред. Н.П.Ивашова; Ред. Н.Ф.Чумаков. - О., 1978. - 120 с.

Новые поступления. Техника: Библиогр. указ. лит. / Сосост. Л.Н.Бурьян. - О., 1979-1981. - Взяла участь у складанні 11 вип. (л-ра за 1979 - III кв. 1981).

Малая механизация в порту: Рек. указ. лит. / Сосост. Л.Н.Бурьян; Рец. О.П.Давыдов. - О.: Маяк, 1984. - 44 с.

Техника безопасности на морском транспорте: Рек. указ. лит. / Сосост. Л.Н.Бурьян; Рец. Ф.И.Чернышев. - О.: Маяк, 1985. - 37 с.

Библиотеки Одессы: Справка / Сосост. Л.Н.Бурьян; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1987. - 91 с.

Памятники истории и культуры Одесской области: Науч.-вспом. библиогр. указ. лит. / Сосост.: Е.А.Каменова, О.А.Лоскутова; Науч. конс.: А.Д.Бачинский, С.Б.Охотников, И.М.Безчастнов, В.А.Абрамов; Ред.: И.С.Шелестович, М.Л.Десенко; Отв. за вып. О.Ф.Ботушанская. - О., 1987. - 272 с.

●
Вивчайте і запроваджуйте: (Огляд нової л-ри по взуттєвому виробництву) // Одес. взуттєвник. - 1978. - 31 серп.

Сигнальна інформація: (Огляд нової л-ри по взуттєвому виробництву) // Одес. взуттєвник. - 1978. - 11 трав.

Библиотечные уроки // Веч. Одесса. - 1979. - 28 марта.

Специалисты расширяют кругозор // Веч. Одесса. - 1979. - 26 окт.

Книга на защите природы / Соавт. Л.И.Шекера // Веч. Одесса. - 1982. - 5 нояб.

Декада пропаганды научной книги // Веч. Одесса. - 1983. - 20 апр.

Довідково-бібліографічне обслуговування науковців і фахівців у формі письмової довідки // Бібліотекознавство і бібліогр. - К.; Х., 1983. - Вип. 23. - С. 87-90.

Одесщина на страницах печати: [Про показч. "Одесщина на страницах центральной и республиканской печати"] / Соавт. Л.М.Смычок // Веч. Одесса. - 1983. - 14 нояб.

Подвиг героя бессмертен: [Про вист., організовану ОДНБ в СШ № 105 на честь відкриття музею О.І.Маринеска] / Соавт. Л.М.Смычок // Веч. Одесса. - 1983. - 10 февр.

Три тысячи памятников: [Про підготовку показч. "Памятники истории и культуры Одесской области"] // Веч. Одесса. - 1986. - 29 марта.

Краеведческие чтения / Соавт. Л.М.Смычок // Веч. Одесса. - 1987. - 11 нояб.

Відгуки на праці:

Базаров В. Оглавление каменной книги: [Про підготовку показч. "Памятники истории и культуры Одесской области"] // Веч. Одесса. - 1985. - 11 февр.

Богданович О. Готовится фундаментальное издание: [Про показч. "Памятники истории и культуры Одесской области"] // Веч. Одесса - 1987. - 17 июня.

Ефимов А.Е. "Одесская государственная научная библиотека им. М.Горького...": [Про посіб. "Библиотеки Одессы"] // Науч. и техн. б-ки СССР. - М., 1988. - № 8. - С. 31-32.

Єфімов О. Все про бібліотеки: [Про посіб. "Библиотеки Одессы"] // Чорномор. комуна. - О., 1988. - 31 січ.

БЛАЖЕВИЧ
КОСТЯНТИН ЛЕОНІДОВИЧ

14.05.1936, Київ

Філолог, бібліограф.

Закінчив середню школу у Вільнюсі і Сасівське училище льотчиків цивільного повітряного флоту. Працював пілотом у Дніпропетровському і Миколаївському авіаційних загонах (1957-1964). Першу вищу освіту здобув в Одеському університеті ім. І.І.Мечникова: закінчив іспанське відділення факультету романо-германської філології; другу - в Київському інституті культури (1983) на факультеті бібліотекознавства і бібліографії. Довго шукав своє справжнє покликання: працював у Торгмортрансі, диспетчером служби руху в Одеському авіазагоні, перекладачем в Одеському інтерклубі моряків. У жовтні 1974 прийшов до Одеської державної наукової бібліотеки ім. М.Горького, де впродовж майже двадцяти років займався бібліографією (бібліограф, старший бібліограф, редактор, головний бібліограф відділу технічної літератури, завідувач сектора науково-допоміжної та рекомендаційної бібліографії, головний бібліограф науково-бібліографічного відділу). Спеціалізувався з бібліографії розділів “Радіотехніка. Електроніка”, “Теплоенергетика”. Підготував ряд науково-допоміжних і рекомендаційних покажчиків, що вийшли у видавництвах “Маяк” (Одеса) та Політвидав України (Київ). Впродовж 1990-1994 керував групою упорядників бібліографічного посібника з історії Одеси; на основі зібраних матеріалів (близько 11 тис. записів) створив електронну базу даних у форматі “Марк”.

Праці :

Опреснение морской воды: Указ. лит. за 1970-1974 гг. / Сосост. Н.П.Белявская; Науч. ред. Е.И.Таубман; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1976. - 104 с.

Опреснение соленых вод: Библиогр. указ. лит. / Науч. ред. Е.И.Таубман; Ред. Н.Ф.Чумаков. - О., 1977-1981. - Склав 6 вип. (л-ра за 1975-1980). Співупоряд. вип. за 1975 р. - Н.П.Білявська.

Борьба с загрязнением моря нефтью и нефтепродуктами: Указ. лит. за 1971-1976 гг. / Науч. ред.: Р.Н.Строколайтис, М.А.Перельман; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1978. - 219 с.

Знакомьтесь: эргономика: Рек. указ. лит. / Науч. ред. Э.А.Бардецкий; Ред. Н.Ф.Чумаков. - О., 1978. - 35 с.

Коррозия и защита от нее в морских условиях: Указ. лит. за 1973-1976 гг. / Сосост. Н.П.Белявская; Науч. ред. Н.П.Ивашова; Ред. Н.Ф.Чумаков. - О., 1978. - 120 с.

Морские перевозки: Указ. лит. за 1975-1977 гг. / Науч. ред. А.И.Соколов; Ред. Н.Ф.Чумаков. - О., 1978. - 43 с.

Проектирование и строительство портовых гидротехнических сооружений: Библиогр. указ. лит. / Науч. ред. П.И.Яковлев; Ред. Н.Ф.Чумаков. - О., 1978. - 87 с.

Экономика и организация ремонта оборудования: Библиогр. указ. лит. / Сосост. А.А.Бревнов; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1980. - 66 с.

Доковый ремонт судов: Рек. библиогр. указ. - О.: Маяк, 1981. - 31 с.

Лазеры: Рек. указ. лит. / Ред. И.С.Шелестович. - О., 1981. - 15 с.

Технический прогресс на флоте: Рек. указ. лит. / Сосост. И.М.Гончарук; Рец. В.П.Опалинский. - О.: Маяк, 1982. - 42 с.

Люди, море, корабли: Рек. указ. лит. / Рец. А.Ф.Луговцов. - О.: Маяк, 1983. - 32 с.

Гибкое автоматизированное производство: проектирование, внедрение, эксплуатация: Указ. лит. / Ред. И.С.Шелестович. - О., 1984. - 6 с. - (Б-ка - в помощь производителю).

НТР, атеизм и религия: Рек. библиогр. указ. / Сосост. П.Л.Каушанский. - К.: Политиздат Украины, 1986. - 23 с.

Кибернетика служит людям: Рек. указ. лит. / Сосост. А.М.Закладная; Ред. В.М.Ситниченко. - О.: Маяк, 1987. - 40 с.

Оползни: Изучение, прогноз и противооползневые мероприятия: Библиогр. указ. лит. / Науч. ред. И.П.Зелинский; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1987. - 40 с.

Відгуки на праці:

Белявская Н.П., Шекера Л.И. Книга на защите природы: [Про бібліогр. посіб. "Опреснение соленых вод" і "Борьба с загрязнением моря нефтью и нефтепродуктами"] // Веч. Одесса. - 1982. - 5 нояб.

Л.М.Бур'ян

**БОГДАНОВИЧ
ОЛЬГА ВІТАЛІЙВНА**

27.04.1952, Новосибірськ, Російська Федерація

Математик, бібліограф.

Живе в Одесі з 1956. Вчилася в Одеському політехнічному інституті. 1972 перевелася на вечірнє відділення механіко-математичного факультету Одеського державного університету ім. І.І.Мечникова. Одержавши диплом, працювала програмістом в обчислювальному центрі ОДУ, потім в ОЦ Інституту економіки (Одеса). В Одеській державній науковій бібліотеці ім. М.Горького працювала у 1987-2000: в науково-бібліографічному, красназничому та методичному відділах на посадах бібліографа, методиста, програміста. Вела розділ систематичної картотеки статей з питань історії. Автор бібліографічного покажчика про видатного українського архітектора Ю.М.Дмитренка. Брала участь в упорядкуванні каталогу виставки "Джерела пам'яті" до 90-річчя товариства "Просвіта". Крім ряду статей у періодичній пресі, присвячених історії культури й мистецтва в Одесі, випустила дві книги про теософа, літератора О.П.Блаватську. Член секції книги Одеського Будинку вчених.

Праці:

Краеведческий календарь знаменательных и памятных дат на 1995 год: (г. Одесса и Одес. обл.) / Сосост.: Г.Г.Герашенко, Л.С.Вист, М.П.Катаева, Л.М.Смычок, Г.В.Устюжанина; Отв. ред. О.Ф.Ботушанская; Ред.: М.Л.Десенко, И.С.Шелестович. - О., 1994. - 60 с.

Джерела пам'яті: Кат. вист. до 90-річчя Укр. т-ва "Просвіта" в Одесі (1905-1909) / Співупоряд.: Л.В.Арюпіна, Л.С.Вист, Г.Г.Герашенко, М.Л.Десенко, М.П.Катаєва, І.С.Шелестович та ін.; Редкол.: О.Ф.Ботушанська, О.М.Бельницька, М.Л.Десенко, І.С.Шелестович та ін. - О., 1995. - 49 с.: ілюстр.

Знаменательные и памятные даты в истории Одессы и Одесской области. 1996: Краеведч. календарь / Сосост.: Л.С.Вист, Г.Г.Герашенко, Г.Д.Зленко, М.П.Катаева, Н.Л.Малиновская, Г.В.Устюжанина,

Ф.М.Цифанская; Редкол.: Г.Д.Зленко (науч. ред.), О.Ф.Ботушанская, Г.Г.Герашенко (отв. сост.), М.Л.Десенко (ред.), И.С.Шелестович (ред.). - О., 1995. - 79 с.

Юрий Мелетьевич Дмитренко. 1858-1918: Биобиблиогр. указ. лит. / Науч. ред. И.М.Безчастнов; Ред. М.Л.Десенко. - О., 1996. - 44 с., 12 ил.

Елена Петровна Блаватская и Одесса. - О.: Путь познания, 1998. - 59 с. - (Б-чка "Путь Познания").

Блаватская и Одесса. - О.: Путь познания, 1999. - 200 с.: ил.

●

Готовится фундаментальное издание: [Про внесок ОДНБ у підготовку "Зводу пам'ятників історії і культури народів СРСР", зокрема про бібліогр. покажч. "Памятники истории и культуры Одесской области"] // Веч. Одесса - 1987. - 17 июня.

Жизнь и творчество архитектора Ю.М.Дмитренко // Тез. I обл. ист.-краеведч. науч.-практ. конф., посвящ. 200-летию г. Одессы "Воспитание историей". Одесса, 27-28 июня 1989 г. - О., 1989. - С. 154-155.

Петр Чардынин ставит фильм "Тарас Шевченко": [До 70-річчя Одес. кіностудії] // Веч. Одесса. - 1989. - 6 мая.

Право на встречу: [Про одес. скульптора М.Л.Молінарї] // Веч. Одесса. - 1989. - 14 янв.

Провинциальный архитектор: Жизнь и творчество архитектора Ю.М.Дмитренко // Стр-во и архитектура. - К., 1989. - № 12. - С. 22-24: ил.

Создать самолет: [Про одес. конструктора літальних апаратів І.Розію] // Веч. Одесса. - 1990. - 13 янв. - Ил.

"Не могут быть забыты...": [Про одес. архітектора Ю.М.Дмитренка] // Гласность (Одесса). - 1991. - 13 мая. - Ил.

НЛО: миф или невероятная правда?: [Про реком. покажч. "НЛО: за и против", вид. ОДНБ] // Веч. Одесса. - 1991. - 23 июля.

В защиту адреса и чести Е.Блаватской: [Про одес. адресу О.П.Блаватської та її взаємини зі співаком А.Митровичем] // Одес. вестн. - 1994. - 24 сент. - С. 9. - (Память).

Елена Блаватская - наш "собственный корреспондент": [Про статті

О.П.Блаватської в одес. газ. "Правда" (1878)] // Вестн. региона. - О., 1995. - 2 дек.

Где жила в Одессе Е.П.Блаватская: [Про уточнену одес. адресу письменниці] // Вестн. региона. - О., 1996. - 14 дек.

Книга об архитекторе Дмитренко: [Про покажч. "Юрий Мелетьевич Дмитренко. 1858-1918"] // Вестн. региона. - 1996. - 12 дек. - Без підпису.

Дмитренко Юрій (Георгій) Мелетійович // Мистецтво України: Біогр. довід. - К., 1997. - С. 208.

Писательница В.П.Желиховская родилась в Одессе // Вестн. региона. - О., 1998. - 31 янв. - С. 6.

На чистом небе месяц светел...: [Пам'яті бібліографа-краєзнавця Л.М.Смичок] // Вестн. региона. - О., 2000. - 26 янв.

Відгуки на праці:

О времени и архитектуре: [Про покажч. "Юрий Мелетьевич Дмитренко. 1858-1918"] // Вестн. региона. - О., 1996. - 12 окт.

Ордановский О. Одним абзацем: [Про покажч. "Юрий Мелетьевич Дмитренко. 1858-1918"] // Юг. - О., 1996. - 17 дек.

Шишлова Е. Время и архитектура: [Про покажч. "Юрий Мелетьевич Дмитренко. 1858-1918"] // Одесса. - 1996. - № 6. - С. 6.

Нетребский В.П. Штиглица улица: [Про покажч. "Юрий Мелетьевич Дмитренко. 1858-1918"] // Юг. - О., 1999. - 8 мая.

Про неї:

Богданович Ольга Витальевна // Одес. вестн. - 1995. - 16 дек. - (Энциклопедия "Одессика", или Почти все об Одессе).

Л.М.Бур'ян

БОРОВОЙ
САУЛ ЯКОВИЧ

12(25).11.1903, Одеса - 30.08.1989, там само

Історик, книгознавець, мемуарист. Кандидат історичних наук з 1938 (за сукупністю праць), доктор історичних наук з 1940.

Народився у єврейській сім'ї з глибокими національними традиціями. Учився (1921) в Одеському археологічному інституті; закінчив 1924 юридичний факультет Одеського інституту народного господарства, згодом (1929) - аспірантуру при Центральній науковій бібліотеці м. Одеси. Працював у Єврейській академічній (1922-1927) та Державній публічній (науковій) бібліотеках; в останній на початку 1930-х рр. очолював науково-бібліографічний відділ, в цьому ж відділі деякий час працював у 1940-х рр. Входив до складу Українського бібліографічного товариства в Одесі, був дійсним членом Українського бібліографічного товариства в Києві. Упродовж 1934-1977 - професор Одеського інституту народного господарства. Під час тоталітарного режиму зазнав несправедливої, знущальної критики та адміністративних утисків. Був головою Пушкінської комісії при Одеському Будинку вчених. Автор понад 200 праць з історії півдня України, економічної історії Російської імперії, джерело- й книгознавства, бібліографії, літературо- і краєзнавства. Як книгознавець вивчав історію єврейського книгодруку, видавничу справу в Одесі, зокрема в період національно-визвольної революції 1917-1920. Автор ряду праць з бібліотекознавства, відгуків на бібліографічні посібники. Посмертно (1993) вийшли "Воспоминания", у яких широко відтворено діяльність головних бібліотек Одеси в першій половині ХХ століття, подано колоритні портрети деяких їхніх працівників.

Праці :

Революционная листовка в Одессе 1917-1922 гг. // Коммунист. - О., 1924. - № 36-37. - С. 85-89.

Нариси з історії єврейської книги на Україні // Бібліол. вісті. - К., 1925. - № 1-2. - С. 47-58; 1926. - № 1. - С. 36-48: ілюстр. - Відб.

Одеська єврейська академічна бібліотека ім. Менделє-Мойхер-Сфорима (С.Абрамовича) // Бібліол. вісті. - К., 1926. - № 4. - С. 96-99. - Підпис: С.Б.

Книга в Одесі в 1917-1921 рр. // Праці / Одес. центр. наук. б-ка. - О., 1927. - Т. 1. - С. 172-176.

Volantia в Одесі (1917-1921): (До питання про бібліографування листівок-метеликів) // Праці / Одес. центр. наук. б-ка. - О., 1927. - Т. 1. - С. 181-190.

Часописи Поділля // Записки Укр. бібліогр. т-ва в Одесі. - О., 1928. - Ч. 1. - С. 52-54.

Архівні методи в бібліотечній роботі // Журн. бібліотекознавства та бібліографії. - К., 1929. - № 3. - С. 21-30.

Нездійснені проекти утворити в Києві єврейську друкарню (1836-1846 рр.) // Бібліол. вісті. - К., 1929. - № 4. - С. 30-32.

Наукова бібліотека в сучасних умовах // Бібліол. вісті. - К., 1930. - № 1. - С. 58-90; № 2. - С. 29-56. - Відб.

Бібліографія революційного руху в Одесі (1820-1920) / Співупоряд.: М.М.Петринський, М.В.Рапопорт, В.В.Стратен та ін. - О., 1933. - 212 с. - (Пр. Одес. держ. наук. б-ки; Т. 1).

Консультаційна та науково-бібліографічна робота наукової бібліотеки // Б-ка у соц. будівництві. - Х., 1933. - № 6-7. - С. 42-45.

Одеська державна наукова бібліотека за п'ятнадцять років (1917-1932) // Бібліографія революційного руху в Одесі (1820-1920). - О., 1933. - С. IX-XVII. - Без підпису.

Бібліографічна вечірка в науковій бібліотеці // Б-ка у соц. будівництві. - Х., 1935. - № 7. - С. 51-54.

Одесская государственная научная библиотека в послеоктябрьский период // Исторический очерк / Одес. гос. науч. б-ка им. А.М.Горького. - О., 1941. - С. 89-116.

Армянская газета в Одессе // Ист.-филол. журн. / АН АрмССР. - Ереван, 1966. - № 3. - С. 294-298.

Книга в Одессе в первой половине XIX в. // Книга: Исслед. и материалы. - М., 1967. - Т. 14. - С. 145-159.

Воспоминания. - М.; Иерусалим, 1993. - 383 с.

Про нього:

Саул Яковлевич Боровой: Материалы к библиографии / Сост.: В.С.Фельдман, Е.А.Губанова, Л.М.Смычок; Науч. ред.: Г.Д.Зленко, М.Г.Соколянский; Секция книги, Пушкин. науч. комис. Одес. Дома ученых. - О., 1988. - [6 с.].

Соколянский М.Г. Долго и счастливо // Боровой С.Я. Воспоминания. - М.; Иерусалим, 1993. - С. 5-18.

Г.Д.Зленко

БОРЩАК
АНАТОЛІЙ АНДРІЙОВИЧ

*19.04.1923, с. Борсуки Балтського р-ну Одеської обл. -
23.08.1991, Одеса*

Бібліотекар-бібліограф.

Народився у селянській сім'ї. В Одесі - з 1932. Закінчив вечірню школу. В Одеську державну наукову бібліотеку ім. М.Горького прийшов 1949 з дипломом з відзнакою Одеського культурно-освітнього технікуму. Того ж року вступив і 1953 закінчив заочне відділення Харківського державного бібліотечного інституту з присвоєнням кваліфікації бібліографа. В ОДНБ на різних посадах (від бібліотекаря відділу книгозберігання до головного бібліографа залу суспільно-політичної літератури) працював до 1978. Зробив значний внесок у впорядкування фондів та систематичного каталогу; брав участь в інформаційному забезпеченні з питань економіки працівників науково-дослідних інститутів та проектних установ, фахівців промислових підприємств. Автор кількох науково-допоміжних і рекомендаційних покажчиків, статей. Нагороджений медалями "20 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.", "30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр."

Праці:

Научная организация труда: Рек. указ. лит. / Сосост. В.И.Лучинкина; Науч. рук. К.И.Лисовой; Отв. за вып. И.Д.Мазуренко. - О., 1966. - 31 с.

Новая экономическая литература: Информ. список лит. - О., 1967-1976. - Взяв участь у складанні 27 вип. (л-ра за 1967 - 1975). Співупоряд. у різні часи були Т.С.Кузнецова і Л.А.Короєва.

Производительность труда: Библиогр. указ. лит. / Сосост.: К.И.Лисовой, В.И.Лучинкина; Науч. ред. К.И.Лисовой. - О., 1972-1974. - Взяв участь у складанні 2 вип. (л-ра за 1969-1974).

Экономика качества: Указ. лит. / Ред.: Г.Д.Зленко, И.С.Шелестович. - О., 1974. - 31 с.

Картотеки [ОГНБ] // Сокровищница культуры: Сб. ст. - О., 1958. - Вып. 2. - С. 189-199: ил.

Подарунок друзів: [З Болгарії до ОДНБ надійшли цінні видання] // Чорномор. комуна. - О., 1959. - 6 верес.

Библиотека и пропаганда ленинского наследия: [Про роботу кабінету марксизму-ленінізму] // Знамя коммунизма. - О., 1970. - 30 авг.

Энгельс об Одессе: Библиогр. заметки // Знамя коммунизма. - О., 1970. - 27 нояб.

В строчках Маркса: [К.Маркс про Одесу. Бібліогр. нотатка] // Веч. Одесса. - 1973. - 6 сент.

Л.М.Бур'ян

БОТУШАНСЬКА

ОЛЬГА ФЕДОРІВНА

**22.10.1938, с. Суха Маячка
Новосанжарського р-ну Полтавської обл.**

Бібліотекар-бібліограф.

Народилась у сім'ї колгоспника. 1960 закінчила Харківський державний бібліотечний інститут за спеціальністю бібліотекознавство і бібліографія. Трудову діяльність почала завідувачкою пересувного фонду Ярмолинецької районної бібліотеки для дорослих Хмельницької області. Працювала бібліотекарем читального залу Хмельницької обласної бібліотеки для дітей, старшим інспектором Хмельницького облуправління культури. 1965 переїхала до Одеси; впродовж двадцяти років працювала в обласній бібліотеці для дітей ім. Н.К.Крупської (завідувачка методико-бібліографічного відділу, директор). З 1986 - директор Одеської державної наукової бібліотеки ім. М.Горького. Брала участь у ряді наукових конференцій, в тому числі міжнародних. Автор ряду публікацій, член редакційних колегій, відповідальний редактор бібліографічних, книгознавчих та бібліотекознавчих видань, зокрема "Голодомор в Україні 1932-1933 рр.", "Черный квадрат над Черным морем", серії "Невичерпні джерела пам'яті". Завдяки її зусиллям підвищено поліграфічну якість видань. Була членом президії Асоціації бібліотекарів України, заступником голови постійної комісії з культури, науки й освіти Одеської міської ради XXIII скликання. Голова обласної жіночої організації "Славія", член обласної Ради миру, заступник голови міського товариства "Україна-Австралія". Відзначена знаком "За відмінну роботу" та знаком Фондації українознавчих студій Австралії. Заслужений працівник культури України; нагороджена орденом княгині Ольги III ступеня.

Праці :

Памятники истории и культуры Одесской области: Науч.-вспом. библиогр. указ. лит. / Сост.: Н.П.Белявская, Е.А.Каменева, О.А.Лоскутова; Ред.: И.С.Шелестович, М.Л.Десенко; Отв. за вып. О.Ф.Ботушанская. - О., 1987. -

Краеведческий календарь знаменательных и памятных дат на 1995 год: (г. Одесса и Одес. обл.) / Сост.: Г.Г.Герашенко, О.В.Богданович, Л.С.Вист, М.П.Катаева, Л.М.Смычок, Г.В.Устюжанина; Отв. ред. О.Ф.Ботушанская; Ред.: М.Л.Десенко, И.С.Шелестович. - О., 1994. - 60 с.

Одеська державна наукова бібліотека ім. М.Горького = The Odessa state Scientific Library named after M.Gorky: Буклет / Упоряд. О.Ф.Ботушанська. - О., 1994. - 1 арк., склад. у 8 с.: ілюстр. - Укр. та англ. мовами.

Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер: Сб. ст. / Сост.: Л.В.Арюпина, О.М.Барковская, С.З.Лушик, Т.В.Щурова; Отв. ред. и авт. предисл. О.Ф.Ботушанская. - О.: ОКФА, 1995. - 284 с.

Джерела пам'яті: Кат. вист. до 90-річчя Укр. т-ва "Просвіта" в Одесі (1905-1909) / Упоряд.: Л.В.Арюпіна, О.В.Богданович, Л.С.Віст, Г.Г.Герашенко, М.Л.Десенко, М.П.Катаєва, І.С.Шелестович та ін.; Редкол.: О.Ф.Ботушанська та ін. - О., 1995. - 49 с.

Знаменательные и памятные даты в истории Одессы и Одесской области. 1996: Краеведч. календарь / Сост.: О.В.Богданович, Л.С.Вист, Г.Г.Герашенко, Г.Д.Зленко, М.П.Катаева, Н.Л.Малиновская, Ф.В.Устюжанина, Ф.М.Цифанская; Редкол.: О.Ф.Ботушанская и др.; Ред.: М.Л.Десенко, И.С.Шелестович. - О., 1995. - 79 с.

Из истории музыкальной жизни Одессы XIX - I пол. XX вв.: Тез. докл. краеведч. чтений / Сост.: Г.Г.Герашенко, Е.Н.Маркова, А.А.Станко; Отв. ред. О.Ф.Ботушанская. - О., 1995. - 31 с.

Король франків Хлодвіг і християнізація Франції: Кат. вист. / Упоряд.: Л.В.Арюпіна, Т.В.Богатирьова, Т.В.Щурова; Пер.: О.В.Гарачук, В.І.Комендантова; Відп. ред. і авт. вступу О.Ф.Ботушанська; Ред.: М.Л.Десенко, І.С.Шелестович. - О., 1996. - 39 с.

Одеса - Оулу: Зб. матеріалів до 40-річчя встановлення побратим. зв'язків / Упоряд.: Л.М.Бур'ян, О.Г.Кушнір; Відп. ред. О.Ф.Ботушанська; Ред.: М.Л.Десенко, І.С.Шелестович. - О., 1997. - 83 с. - Те саме. - [2-е вид., випр.]. - О., 1998. - 83 с.

Задунайська Січ: Зб. наук. ст., матеріалів та републікацій / Редкол.: О.А.Бачинська (відп. ред.), О.Ф.Ботушанська (відп. за вип.), Л.М.Бур'ян, Е.С.Жимолостнова, Л.О.Кольченко, І.В.Сапожников (наук. ред.), Т.В.Щурова. - О.: ОКФА, 1998. - 390 с. - (В надзаг.: Невичерпні джерела

пам'яті; Т. II).

Конституція України та відродження культури національних меншин Одещини: Наук.-практ. конф. (12-13 черв. 1997 р.) / Упоряд. М.Г.Польовий; Редкол.: О.Ф.Ботушанська (відп. ред. і авт. передмови), М.В.Тетенко та ін. - О.: Маяк, 1998. - 103 с.

Намогильні хрести запорозьких козаків: Зб. наук. ст., матеріалів та републікацій / Редкол.: О.А.Бачинська (наук. ред.), О.Ф.Ботушанська (відп. за вип.), Л.М.Бур'ян, Е.С.Жимолостнова, Л.О.Кольченко, І.В.Сапожников (відп. ред.), Т.В.Щурова. - О.: ОКФА, 1998. - 219 с. - (В надзаг.: Невичерпні джерела пам'яті; Т. I).

Одесский журнал "Крокодил" и его авторы: Избр. страницы (1911-1912) / Сост. Т.В.Щурова; Отв. ред. О.Ф.Ботушанская. - О.: ОКФА, 1998. - 315 с.

Борис Федорович Дерев'яно: Біобібліогр. покажч. Ч. 2. 1989-1998 / Упоряд.: Л.М.Бур'ян, А.С.Дерев'яно; Відп. ред. Г.Д.Зленко; Ред. М.Л.Десенко; Відп. за вип. О.Ф.Ботушанська. - О.: Астропринт, 1999. - 102 с. - (Письменники Одеси; Вип. 15).

Греція далека та близька: Кат. вист. / Упоряд. Л.І.Буряченко, І.В.Шепельська; Відп. ред. О.Ф.Ботушанська; Ред. І.С.Шелестович. - О., 1999. - 27 с.

Духовність і культура у формуванні особистості та відродженні національної самосвідомості: Матеріали міжнар. наук. конф. Одеса, 27-28 верес. 1999 р. / Редкол.: О.Ф.Ботушанська (відп. ред. і авт. вступ. ст.), Е.С.Жимолостнова, М.В.Тетенко; Ред. Т.П.Ананченко. - О., 1999. - 120 с.

Каталог IV городской выставки миниатюрных книг (февраль 1999 г.) / Сост.: Л.В.Арюпина, М.Р.Бельский; Отв. ред. О.Ф.Ботушанская. - О., 1999. - 44 с.

Книги грецькою мовою, видані в Одесі: Кат. вист. / Упоряд. О.Г.Кушнір; Редкол.: О.Ф.Ботушанська (відп. ред.), Л.М.Бур'ян, Е.С.Жимолостнова, О.Г.Чиркова, Т.В.Щурова; Ред. І.С.Шелестович. - О., 1999. - 28 с.

Одеська державна наукова бібліотека імені М.Горького = The M.Gorky State scientific library of Odessa: [Буклет] / Авт.-упоряд.: О.Ф.Ботушанська,

Е.С.Жимолостнова, Т.В.Щурова. - К.: Мистецтво, 1999. - 32 с. - Укр. і англ. мовами.

Рідна мова - запорука безсмертя нації: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 20-23 жовт. 1998 р. / Упоряд.: Н.Л.Малиновська, М.В.Тетенко; Відп. ред. О.Ф.Ботушанська; Ред. Т.П.Ананченко. - К.: Кн. палата України, 1999. - 200 с.

Хаджибей - Одеса та українське козацтво (1415-1797 роки): Зб. наук. ст., матеріалів та републікацій / Редкол.: О.Ф.Ботушанська (відп. за вип.), Л.М.Бур'ян, Т.Г.Гончарук, С.Б.Гуцалюк, Е.С.Жимолостнова, Л.О.Кольченко, І.В.Сапожников (відп. ред.), Г.В.Сапожников (наук. ред.), Т.В.Щурова та ін. - О.: ОКФА, 1999. - 398 с. - (В надзаг.: Невичерпні джерела пам'яті; Т. III).

Страницы истории благотворительности в Одессе: К 100-летию вступления гр. М.М.Толстого в должность попечителя Одес. гор. публ. б-ки: Материалы конф. Одесса, 4 дек. 1997 г. / Редкол.: Л.В.Арюпина, О.Ф.Ботушанская (отв. ред.), Т.А.Гоголина и др. - О., 2000. - 135 с.

Голодомор в Україні 1932-1933 р.: Бібліогр. покажч. / Упоряд.: Л.М.Бур'ян, І.Е.Рікун; Редкол.: О.Ф.Ботушанська, С.В.Кульчицький (відп. ред.), В.Мотика; Ред.: М.Л.Десенко, І.С.Шелестович. - О.; Л.: Вид-во М.П.Коця, 2001. - 656 с.

Черный квадрат над Черным морем: Материалы к истории авангардного искусства Одессы XX в.: [Сб.] / Сост.: Е.М.Голубовский, Ф.Д.Кохрихт, Т.В.Щурова; Отв. ред. О.Ф.Ботушанская. - О.: Друк, 2001. - 264 с. - Укр. та рос. мовами.

Третя Всеукраїнська виставка-форум "Українська книга на Одещині": Каталог / Упоряд. Е.І.Василевська; Редкол.: О.Ф.Ботушанська (відп. ред.), О.М.Бельницька, Л.М.Бур'ян, Е.І.Василевська, Г.Д.Зленко. - О., 2002. - 39 с.

●

Н.К.Крупска - основоположник и теоретик на научно изследователската работа в областта на библиотекознанието и професионалната преса / Пер. с рус. А.Д.Григорова // Библиотекар. - София, 1989. - № 7. - С. 36-40.

Монография по истории Одессы: [Про поповнення фонду ОДНБ] // Ретро Одесса: Лит.-худож. журн. - О., 1992. - № 1-2. - С. 99-100.

Дарители: [Про відродження традиції дарувати б-ці книги] // Одес. вестн. - 1993. - 29 июня. - С. 2.

До питання про формування фонду української книги в Одеській науковій бібліотеці імені М.Горького // Фонди наукової бібліотеки: стан та перспективи розвитку: Матеріали респ. міжвід. наук. конф., Харків, листоп. 1992 р. - Х., 1993. - С. 56-58.

Комплектування - самотужки: [Про комплектування ОДНБ укр. виданнями] // Бібл. вісн. - К., 1993. - № 1-2. - С. 79.

Журавлі та... бумеранг: [Про підписання між ОДНБ та Фондацією українознавчих студій Австралії (ФУСА) "Угоди про співробітництво у збереженні і розвитку української культури"] // Чорномор. новини. - О., 1994. - 25 черв.

Одеська наукова бібліотека ім. М.Горького у розвитку науки і культури регіону: історичні аспекти і сучасність // Бібліотеки у розвитку науки й культури регіону: Наук.-практ. конф., присвяч. 165-річчю ОДНБ ім.М.Горького та 200-річчю Одеси, 22-24 листоп. 1994 р.: Тез. доп. і виступів / Упоряд. М.В.Тетенко. - О., 1994. - С. 3-5.

"Біжучої ріки не спиниш": [Про виконання колективом ОДНБ "Угоди про співробітництво у збереженні і розвитку української культури" з ФУСА] // Уряд. кур'єр. - К., 1995. - 14 верес.

Від Мельбурна до Одеси: [Про книги укр. письменника Д.В.Нитченка (Австралія) у фондах ОДНБ] // Чорномор. новини. - О., 1995. - 16 серп.

Возрождение традиций: Из истории краеведч. чтений // Из истории музыкальной жизни Одессы XIX - I пол. XX вв.: Тез. докл. краеведч. чтений / Сост.: Г.Г.Герашенко, Е.Н.Маркова, А.А.Станко; Отв. ред. О.Ф.Ботушанская. - О., 1995. - С. 3-5.

Повернення: [Про роботу ОДНБ, спрямовану на становлення нац. свідомості, розбудову України, висвітлення історії та культури укр. народу] // Вільна думка. - Сідней (Австралія), 1995. - 1 жовт. - С. 9; 8 жовт. - С. 7.

Праздник французской книги в Одессе: [Тиждень фр. книги] // Одес. вестн. - 1995. - 14 марта.

Бібліотека в роки другої світової війни: сторінки історії // Повернення культурного надбання України: Проблеми. Завдання. Перспективи: Збірник. - К., 1996. - Вип. 7: Культура і війна. Погляд через півстоліття. - С. 53-56.

Книга у національному відродженні України // Вільна думка. - Сідней (Австралія), 1996. - 4 лют. - С. 6-7.

Лист з Одеси п.Маркові Шумському: [Про відкриття в ОДНБ залу "Українці в світі"] // Вільна думка. - Сідней (Австралія), 1996. - 19 трав.

Полгода в Австралії / Записал Т.Перегинчук // Юг. - О., 1996. - 17 мая.

Потребность души делать добро: [Про традицію попечительства, про сучасних спонсорів б-ки] / Соавт. М.В.Тетенко // Одес. изв. - 1997. - 4 дек.

Студент в библиотеке им. Горького / Интервью вела В.Киселева // Веч. Одесса. - 1997. - 14 окт.

Люди щедрых сердец: [В ОДНБ відкрито галерею портретів сучасних благодійників] // Деловая Одесса. - 1998. - 22 мая. - С. 22.

Одесская державна наукова бібліотека ім.М.Горького у розвитку культури регіону // Конституція України та відродження культури національних меншин Одещини: Матеріали наук.-практ. конф. Одеса, 12-13 черв. 1997 р. - О., 1998. - С. 24-29.

Під стягом відродження: [Про міжнар. зв'язки ОДНБ, зокрема про роботу її канад.-укр. центру] // Уряд. кур'єр. - К., 1998. - 26 трав. - С. 9.

Ще один центр духовності: [Про канад.-укр. центр в ОДНБ] // Культура і життя. - К., 1998. - 29 квіт.

Внесок ОДНБ ім.М.Горького в утвердження ідей державництва, української мови та культури в Україні // Рідна мова - запорука безсмертя нації: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Одеса, 20-23 жовт. 1998 р. - К., 1999. - С. 17-22.

Головний бібліотекар: [Про сьогоднішня ОДНБ] / Интерв'ю взяла Д.Дукова // Веч. Одесса. - 1999. - 30 верес. - (192 сходинок; № 9).

Наукові бібліотеки світу: партнерство і його вплив на розвиток бібліотечної справи в Україні // Консолідація. Ініціатива. Творчість: Матеріали міжнар. конф. - Кіровоград, 1999. - С. 42-44.

Сокровищнице - 170 лет: [Ювілей ОДНБ] // Одес. изв. - 1999. - 12 февр.

170 років Одеській державній науковій бібліотеці ім. М.Горького // Духовність і культура у формуванні особистості та відродженні національної самосвідомості: Матеріали міжнар. наук. конф. Одеса, 27-28 верес. 1999 р. - О., 1999. - С. 8-18.

Хранители божественного дара: [До 170-річчя ОДНБ] / Соавт.: Э.С.Жимолостнова, И.В.Васильев; Подгот. В.Попов // Одес. вестн. - 1999. - 8 сент.

Выдающийся гражданин города Одессы, попечитель публичной библиотеки граф М.М.Толстой // Страницы истории благотворительности в Одессе: К 100-летию вступления гр. М.М.Толстого в должность попечителя Одес. гор. публ. б-ки: Матеріали конф. Одесса, 4 дек. 1997 г. - О., 2000. - С. 6-8.

До видання бібліографічного покажчика бібліотеки ім. М.Горького: ["Голодомор в Україні 1932-1933 рр."] / Співавт. Е.С.Жимолостнова // Историческая память. - О., 2000. - Вып. 2. - С. 128.

"Доброхотно дающего любит Бог": [Про благодійну акцію в ОДНБ "Для майбутніх поколінь"] // Одес. изв. - 2000. - 16 мая.

І грамота, і приз: [Про відзначення серії книг "Невичерпні джерела пам'яті" на VII форумі видавців у Львові] // Думська площа. - О., 2000. - 29 верес. - С. 8.

Книги на ста мовах: [Про засоби задоволення читацьких потреб, зокрема представників нац. меншин] // Думська площа. - О., 2001. - 24 серп. - С. 5.

Научная универсальная библиотека в гуманизации общества накануне XXI столетия: (На примере ОГНБ им.М.Горького) // Філософські пошуки. - Л.; О.; Хмельницький, 2001. - Вип. XI-XII. - С. 321-324.

Про неї:

Ольга Федорівна Ботушанська: Життя і діяльність: Збірник / Редкол.: Л.М.Бур'ян та ін. - О., 1998. - 70 с.: ілюстр.

Ботушанська Ольга Федорівна // Хто є хто в Україні: Біогр. слов. - К., 1997. - С. 37.

Ботушанська Ольга Федорівна // Хто є хто у видавничій та бібліотечній справі: Довід. - К., 1999. - С. 16-17.

Ботушанська Ольга Федорівна // Жінки України: Біогр. енцикл. слов. - К., 2001. - С. 51: портр.

Призначення: [Про призначення О.Ф.Ботушанської директором ОДНБ] // Культура і життя. - К., 1986. - 26 січ. - С. 1.

Александрова А., Алексеева А. Ориентир - обновление: [Зокрема про виступ О.Ф.Ботушанської на наук.-практ. конф. "Сучасний читач і бібліотека" (Запоріжжя)] // Библиотекарь. - М., 1991. - № 2. - С. 18.

Про присвоєння почесних звань України працівникам культурно-освітніх закладів: Указ Президента України від 13 лип. 1994 р.: [О.Ф.Ботушанська серед тих, кому присвоєне звання заслуженого працівника культури України] // Культура і життя. - К., 1994. - 23 лип.

Bern M. Visit Highlights Ukrainian Links: [Про робочий візит О.Ф.Ботушанської до Австралії] // Urfront. - (Австралія), 1995. - Vol. 7, N 4.

Бельский М.Р. Радости книжных находок: Рассказы библиофила. Кн. 2: [Зокрема про О.Ф.Ботушанську] / Санкт-Петербург. о-во любителей кн.; Клуб любителей миниатюр. кн. - С.Пб., 1996. - С. 129-130.

Некрасова Н. Формула успеха // Одес. вестн. - 1996. - 16 мая. - С. 6.

Столяров І. Відкриття залі "Українці у світі" в Одеській бібліотеці: [Зокрема про виступ О.Ф.Ботушанської на відкритті залу] // Вільна думка. - Сідней (Австралія), 1996. - 12 трав.

Шумський С. Українці Аделаїди вітали О.Ботушанську з Одеси // Свобода. - Джерсі-Сіті, Нью-Джерсі (США), 1996. - 6 січ.

Волга А. Бібліотека служить інтересам краю: [Зокрема про виступ О.Ф.Ботушанської на наук.-практ. конф. з бібл. краєзнавства в Держ. іст. б-ці України] // Уряд. кур'єр. - К., 1997. - 9 серп.

Некрасова Н. Друзья встречаются вновь: [Про міжнар. семінар з питань бібл. менеджменту в ОДНБ; зокрема про виступ О.Ф.Ботушанської на його відкритті] // Одес. вестн. - 1997. - 25 сент. - С. 7.

Вітаємо з ювілеєм!: До 60-річчя від дня народження // Вісн. Кн. палати. - К., 1998. - № 10. - С. 33: фото.

Голяева И. Праздники и будни библиотек: [Про участь О.Ф.Ботушанської у проведенні Дня бібліотекаря] // Одес. изв. - 1998. - 3 окт.

Савчук Е. Чем занимается Совет мира: [Про діяльність члена правління Одес. обл. Ради миру О.Ф.Ботушанської] // Одес. изв. - 1998. - 27 февр.

Сурнина В. "Люди щедрых сердец": [Зокрема, наводяться слова О.Ф.Ботушанської, сказані на церемонії урочистого відкриття галереї сучасних почителів, що була відкрита в ОДНБ] // Одес. вестн. - 1998. - 28 апр. - С. 1.

Тодоров В. Ее девиз таков же, как наш: [Про депутата Одес. міськ. ради О.Ф.Ботушанську] // Одес. изв. - 1998. - 12 нояб.

Город: [Про нагородження О.Ф.Ботушанської орденом кн. Ольги III ст.] // Одес. вестн. - 1999. - 16 окт.

Про відзначення нагородами України працівників бібліотек: Указ Президента України від 29 верес. 1999 р.: [Про нагородження О.Ф.Ботушанської орденом кн. Ольги III ст.] // Вісн. Кн. палати. - К., 1999. - № 10. - С. 3.

Гриневецкий С. Поздравление от областной государственной администрации: [3 нагоди нагородження О.Ф.Ботушанської орденом кн. Ольги III ст.] // Вісн. Кн. палати. - К., 1999. - № 10. - С. 3.

Коваль В. Диалог стран-соседей: [Зокрема про виступ О.Ф.Ботушанської на засіданні "круглого столу" "Україна і Польща: культурні взаємовідносини кінця XIX - початку XX століття"] // Одес. вестн. - 1999. - 3 июля.

Михайлевский А. Пусть всегда будет солнце: [Про депутат. діяльність О.Ф.Ботушанської] // Одес. вестн. - 1999. - 25 мая.

Сурнина В. 10 раз по 5!: [Зокрема про участь О.Ф.Ботушанської у відзначенні 50-річчя міської б-ки для дітей ім. А.П.Гайдара] // Одес. вестн. - 1999. - 25 сент.

Левчук В. Богдан Ступка: "Когда я сделался министром культуры, у

меня с юмором плохо стало...”: [Зокрема про виступ О.Ф.Ботушанської про незадовільне фінансування б-ки] // Веч. Одесса. - 2000. - 30 марта.

Левчук В. Почетная одесситка - вот она какая!..: [Зокрема про виступ О.Ф.Ботушанської на церемонії присвоєння звання почесного громадянина Одеси французькій художниці С.Саварі, яка подарувала ОДНБ близько 800 книг і журналів] // Веч. Одесса. - 2000. - 25 мая.

Савчук Е. Ах, какие женщины!: [Зокрема про відзначення О.Ф.Ботушанської орденом кн. Ольги III ст.] // Одес. изв. - 2000. - 7 марта.

Шеренговой О. Подвижница: К портрету депутата горсовета О.Ф.Ботушанской // Одес. изв. - 2001. - 28 авг.

Праця все переможе: [Про життя і діяльність О.Ф.Ботушанської] // Бібліотекар України. - 2002. - 30 берез. - (Кавалери ордена княгині Ольги).

Л.М.Бур'ян

БУР'ЯН ЛАРИСА МИКОЛАЇВНА

**24.10.1946, смт Затишшя
Фрунзівського р-ну Одеської обл.**

Бібліотекар-бібліограф.

Народилась у робітничій сім'ї. Закінчила Затишанську середню школу (1965), курси з підготовки керівників художньої самодіяльності (1966), Одеське культурно-освітнє училище (бібліотечне відділення; 1967-1969). Вищу освіту здобула у Харківському інституті культури (відділення технічних бібліотек, фах бібліотекар-бібліограф), який закінчила 1975. В Одеській державній науковій бібліотеці ім. М.Горького - з жовтня 1969. Трудову діяльність почала молодшим бібліотекарем відділу основного зберігання фондів; потім обіймала посаду старшого бібліотекаря відділу технічної літератури, головного бібліографа науково-бібліографічного відділу. З 1989 очолює відділ науково-допоміжної та рекомендаційної бібліографії. За час керівництва відділом його робота помітно змінилася: скоротилося число інформаційних і збільшилася кількість науково-допоміжних показників, триває підготовка серії довідників, присвячених історії науки в Одесі. Склала ряд науково-допоміжних та інформаційних показників. Виступала з доповідями та повідомленнями на науково-бібліографічні теми. Надає методичну допомогу бібліотекам Одеси й регіону з питань бібліографування. Зробила певний внесок у поліпшення організації та обліку інформаційно-бібліографічної роботи. За її участю при бібліотеці було організовано університет бібліотечно-бібліографічних знань. Понад десять років очолювала секцію з питань координації довідково-бібліографічного та інформаційного обслуговування міжвідомчої бібліотечної ради при Одеському обласному управлінні культури. Керувала виробничою практикою студентів бібліотечного факультету Харківського державного інституту культури; протягом кількох років викладала в Одеському культурно-освітньому училищі, передаючи свої знання і досвід майбутнім бібліографам. Нагороджена медаллю “За доблесну працю”, відзнакою голови Одеської обласної

державної адміністрації.

Праці :

Внедрение комплекса стандартов ЕСТД, ЕСТПП на предприятиях и в организациях машиностроения: Единая система техн. документации: Библиогр. указ. лит. за 1970-1975 гг. / Ред. И.С.Шелестович. - О., 1976. - 5 с.

Методика научно-исследовательских и опытно-конструкторских работ: Библиогр. указ. лит. за 1970-1975 гг. / Ред. И.С.Шелестович. - О., 1976. - 8 с.

Методика эксперимента: Библиогр. указ. лит. за 1970-1975 гг. / Ред. И.С.Шелестович. - О., 1976. - 6 с.

Покрытие металлов лаковыми пленками: Библиогр. указ. лит. за 1970-1975 гг. / Ред. И.С.Шелестович. - О., 1976. - 10 с.

Применение манипуляторов в промышленности: Библиогр. указ. лит. / Ред. И.С.Шелестович. - О., 1976. - 12 с.

Применение роботов в промышленности: Библиогр. указ. лит. / Ред. И.С.Шелестович. - О., 1976. - 16 с.

Новые поступления технической литературы: IV кв. 1978 г.: Информ. указ. лит. / Ред. Н.Ф.Чумаков. - О., 1979. - 56 с.

Новые поступления. Техника: Библиогр. указ. лит. / Сосост. Н.П.Белявская. - О., 1979-1982. - Взяла участь у складанні 12 вип. (л-ра за 1979-1981).

Опреснение соленых вод: Библиогр. указ. лит. / Науч. ред. Е.И.Таубман; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1983-1987. - Взяла участь у складанні 6 вип. (л-ра за 1981-1986). Співупоряд. 2 вип. Н.П.Білявська.

Малая механизация в порту: Рек. указ. лит. / Сосост. Н.П.Белявская; Рец. О.П.Давыдов. - О.: Маяк, 1984. - 44 с.

Указатель библиографических пособий, составленных библиотеками Одессы / Ред.: М.Л.Десенко, И.С.Шелестович. - О., 1984-1989. - Склала 6 вип. (л-ра за 1983-1988).

Техника безопасности на морском транспорте: Рек. указ. лит. / Сосост. Н.П.Белявская; Рец. Ф.И.Чернышев. - О.: Маяк, 1985. - 37 с.

Библиотеки Одессы: Справка / Сосост. Н.П.Белявская; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1987. - 91 с.

Сводный каталог справочных изданий по естественным наукам: Лит. за 1975-1986 гг.: В 5 вып. / Ред. И.С.Шелестович. - О., 1988-1991. - Вип. 1-5.

Євген Миколайович Прісовський: Біобібліогр. покажч. / Відп. ред. Г.Д.Зленко; Ред. М.Л.Десенко. - О., 1990. - 68 с. - (Письменники Одеси; Вип. 7).

Сводный план координации информационно-библиографического обслуживания специалистов народного хозяйства, науки и культуры основными библиотеками всех систем и ведомств Одессы на 1991 г. / Ред. М.Л.Десенко. - О., 1991. - 19 с.

Іван Петрович Гайдаєнко: Біобібліогр. покажч. / Відп. ред. Г.Д.Зленко; Ред. І.С.Шелестович. - О., 1992. - 100 с. - (Письменники Одеси; Вип. 9).

Борис Андрійович Нечерда: Біобібліогр. покажч. / Відп. ред. Г.Д.Зленко; Ред. М.Л.Десенко. - О., 1994. - 64 с. - (Письменники Одеси; Вип. 10).

Вчені вузів Одеси: Біобібліогр. довід. / Ред. І.С.Шелестович. - О., 1994-2001.

Вип. 1. Природничі науки. 1865-1945, ч. 1: Геологи. Географи / Наук. ред.: І.П.Зелінський, Ю.О.Амброз. - 1994. - 94 с.: ілюстр.

Вип. 2. Природничі науки. 1946-1997, ч. 1: Геологи. Географи / Наук. ред. Ю.О.Амброз. - 2001. - 309 с.: ілюстр.

Богдан Іванович Сушинський: Біобібліогр. покажч. / Відп. ред. Г.Д.Зленко; Ред. М.Л.Десенко. - О., 1996. - 104 с. - (Письменники Одеси; Вип. 12).

Одеса - Оулу: Зб. матеріалів до 40-річчя встановлення побратим. зв'язків / Співупоряд. О.Г.Кушнір; Відп. ред. О.Ф.Ботушанська; Ред.: М.Л.Десенко, І.С.Шелестович. - О., 1997. - 83 с.: ілюстр. - Те саме. - [2-е вид., випр.]. - 1998. - 83 с.: ілюстр.

Борис Федорович Дерев'янку: Біобібліогр. покажч. Ч. 2. 1989-1998 / Співупоряд. А.С.Дерев'янку; Відп. ред. серії і авт. вступ. ст. Г.Д.Зленко; Ред.

М.Л.Десенко; Відп. за вип. О.Ф.Ботушанська. - О.: Астропринт, 1999. - 102 с.
- (Письменники Одеси; Вип. 15).

Голодомор в Україні 1932-1933 рр.: Бібліогр. покажч. / Співупоряд. І.Е.Рікун; Редкол.: О.Ф.Ботушанська, С.В.Кульчицький (відп. ред.), В.Мотика; Ред.: М.Л.Десенко, І.С.Шелестович. - О.; Л.: Вид-во М.П.Коць, 2001. - 656 с.

Профессор И.Д.Андросов / Соавт. Д.Е.Мкртчян // Страницы истории астрономии в Одессе: Сборник. - О., 1995. - Ч. II. - С. 29-32.

Витрати очікуються значні / Співавт.: О.Ф.Ботушанська, І.Е.Рікун; Інтерв'ю взяла Л.О.Жирнова // Культура і життя. - 1998. - 10 черв.

Досвід складання біобібліографічних покажчиків та біографічних довідок в Одеській державній науковій бібліотеці ім. М.Горького // Бібліотека. Наука. Культура. Інформація: Наук. праці НБУВ. - К., 1998. - Вип. 1. - С. 460-464.

Література: [Бібліогр. покажч.] // Задунайська Січ: Зб. наук. ст., матеріалів та републікацій. - О., 1998. - С. 368-375.

Відтворення історії науки - один з головних напрямів наукової діяльності ОДНБ ім. М.Горького // Духовність і культура у формуванні особистості та відродженні національної самосвідомості: Матеріали Міжнар. наук. конф. Одеса, 27-28 верес. 1999 р. - О., 1999. - С. 108-112.

Тематичний бібліографічний список літератури // Козацтво на півдні України: кінець XVIII-XIX ст. - О., 2000. - С. 253-271.

Щоб знали і пам'ятали: [Про презентацію покажч. "Голодомор в Україні 1932-1933 рр."] / Співавт. І.Е.Рікун // Думська площа. - О., 2001. - 7 груд.; Культура і життя. - К., 2001. - 22 груд. - Заг.: Зламани колоски жита; Бібл. планета. - К., 2002. - № 1. - С. 40.

Відгуки на праці:

Ефимов А.Е. "Одесская государственная научная библиотека им. М.Горького...": [Про посіб. "Библиотеки Одессы"] // Науч. и техн. б-ки СССР. - М., 1988. - № 8. - С. 31-32.

Єфімов О. Все про бібліотеки: [Про посіб. "Библиотеки Одессы"] // Чорномор. комуна. - О., 1988. - 31 січ.

Зленко Г. "Чертова дюжина" поета: [Про покажч. "Борис Андрійович Нечерда"] // Веч. Одесса. - 1994. - 13 окт.

Рікун І. Все об учених Одессы: [Про довід. "Вчені вузів Одеси"] // Веч. Одесса. - 1994. - 19 мая.

Рікун І. Ученые вузов Одессы: [Про довід.] // Одес. вестн. - 1994. - 30 апр.

"Ученые вузов Одессы": [Про довід.] // Вестн. региона. - О., 1994. - 13 июля.

Загуменна В. Почесна відзнака Української бібліотечної асоціації "Бібліографічний посібник року": [Про довід. "Вчені вузів Одеси"] // Вісн. Кн. палати. - К., 1997. - № 7. - С. 11-12.

Жирнова Л.О. Пам'яті мільйонів жертв голодомору в Україні: [Про підготовку в ОДНБ покажч. "Голодомор в Україні 1932-1933 рр."] // Церква і життя. - Мельбурн (Австралія), 1998. - 27 квіт.-2 трав. - С. 6. - (Голокост: увесь світ повинен знати правду).

Жирнова Л.О. Щоб знали і пам'ятали завжди: Про голодомор в Україні 1932-1933 рр.: [Про підготовку в ОДНБ покажч. "Голодомор в Україні 1932-1933 рр."] // Чорномор. новини. - О., 1998. - 28 квіт.

Б.Ф.Дерев'яно: творческое наследие: [Про покажч. "Борис Федорович Дерев'яно"] // Веч. Одесса. - 1999. - 29 июля; Пресс-куррьер. - 5-11 авг. - С. 2.

Жирнова Л.О. Пам'яті жертв голодомору в Україні 1932-1933 рр.: [Про підготовку в ОДНБ покажч. "Голодомор в Україні 1932-1933 рр."] // Бібл. вісн. - К., 1999. - № 1. - С. 48-49.

Ботушанська О.Ф., Жимолостнова Е.С. До видання бібліографічного покажчика бібліотеки ім. М.Горького: [Про покажч. "Голодомор в Україні 1932-1933 рр."] // Историческая память. - О., 2000. - Вып. 2. - С. 128.

Бродавко Р. Лихолетьє: [Про покажч. "Голодомор в Україні 1932-1933 рр."] // Одес. вестн. - 2001. - 27 нояб.

Жакова Т. Реквием памяти: [Про покажч. “Голодомор в Україні 1932-1933 рр.”] // Веч. Одесса. - 2001. - 27 нояб.

Кракалія Р. “Рік 33-ій у майбутньому не повторись...”: [Про покажч. “Голодомор в Україні 1932-1933 рр.”] // Чорномор. новини. - О., 2001. - 6 груд.

Наш корр. Памяти жертв голодомора: [Про покажч. “Голодомор в Україні 1932-1933 рр.”] // Одес. изв. - 2001. - 29 нояб.

Памяти жертв голодомора: [Про покажч. “Голодомор в Україні 1932-1933 рр.”] // Веч. Одесса. - 2001. - 22 нояб.

Серебряков Г. Жатва скорби: [Про покажч. “Голодомор в Україні 1932-1933 рр.”] // Одес. вестн. - 2001. - 24 нояб.

Черникова Л.В. День пам’яті голодомору в Одеській державній науковій бібліотеці ім. М.Горького: [Про покажч. “Голодомор в Україні 1932-1933 рр.”] // Вільна думка. - Сідней (Австралія), 2001. - 10-23 груд.

Шилов С. Печальный ориентир: [Про покажч. “Голодомор в Україні 1932-1933 рр.”] // Юг. - О., 2001. - 29 нояб.

Веселова О., Даниленко В., Марочко В. Книги про українську Голгофу: ключ до пізнання й дослідження: [Про покажч. “Голодомор в Україні 1932-1933 рр.”] // Думська площа. - О., 2002. - 21 черв.

Про неї:

О награждении орденами и медалями СССР работников учреждений и предприятий культуры, деятелей литературы и искусства: Указ Президиума Верховного Совета СССР: [Серед нагороджених - Л.М.Бур’ян] // Знамя коммунизма. - О., 1986. - 1 окт.

Глушак А. “Чорна книга” України: [Зокрема про виступ Л.М.Бур’ян на презентації книги] // Веч. Одесса. - 1998. - 24 нояб.

І.Е.Рікун

ВИННИК **МОЙСЕЙ ЙОСИПОВИЧ**

1903, Одеса - після 1937, “архіпелаг ГУЛАГ”

Книгознавець, бібліограф.

Народився у сім’ї торгівця технічними й судовими приладами. За документально не підтвердженими даними закінчив Одеський інститут народної освіти. Брав участь у діяльності Українського бібліографічного товариства в Одесі; на одному з його засідань у сезоні 1928-1929 виступив з доповіддю “До історії одеської журналістики XIX сторіччя” (див.: Зап. Укр. бібліогр. т-ва в Одесі. - О., 1929. - Ч. 2-3. - С. 133). У співавторстві з Я.З.Берманом підготував і опублікував розвідку “Про зведений каталог музичної літератури одеських бібліотек” (див.: Журн. бібліотекознавства та бібліографії. - К., 1929. - № 3. - С. 114-117). Протягом 1927-1930 входив до Товариства друзів Одеської державної публічної (наукової) бібліотеки: надавав довідки, описував єврейські видання, допомагав складати каталог літератури молдавською мовою. У грудні 1930 - січні 1931 розбирав старі фонди книгозбірні, працював над предметним каталогом відділу “Одесика”. За ініціативою завідувача бібліографічного відділу С.Я.Борового був залучений до постійної роботи в ОДНБ як науковий консультант; згодом став працівником відділу. Брав участь у створенні ряду бібліографічних довідників з окремих галузей народного господарства, які не вийшли в світ. Тривалий час складав перший випуск покажчика літератури про природні ресурси й економіку Одещини. Праця оприлюднена 1936 тиражем 550 примірників і натепер стала бібліографічним унікалом. Вона не мала продовження через арешт упорядника (1937) і загибель його у виправно-трудовах таборах. Відроджена в 1960-х рр. як щорічник “Природа і природні ресурси Північного Причорномор’я” (видруковано реєстри публікацій за 1965-1999).

Праці:

Природні ресурси та економіка Одеської області: Бібліогр. матеріали. Вип. 1. Природні ресурси / За ред. С.Я.Борового. - О., 1936. - 81 с.

Про нього :

Боровой С.Я. Воспоминания. - М.; Иерусалим, 1993. - С. 153.

Одесский мартиролог. - О., 1997. - Т. 1. - С. 103, № 3750.

Г.Д.Зленко

ВИНОГРАДОВА

ВІРА МИКОЛАЇВНА

1.02.1926, м. Старокостянтинів Вінницької обл.

Філолог, бібліограф.

Закінчила 1944 загальноосвітню школу в с.Кузьміно Пензенської обл., 1949 - філологічний факультет Одеського державного університету ім. І.І.Мечникова (з відзнакою). Працювала асистентом на кафедрі російської мови і літератури Нижньотагільського учительського інституту (1949-1951); викладала у Нижньотагільському машинобудівному технікумі (1955-1968). З 1968 до 1976 - в Одеській державній науковій бібліотеці ім. М.Горького: бібліотекар книгосховища, бібліограф, старший бібліограф науково-бібліографічного відділу. Маючи глибокі знання у галузі російського письменства й мови, успішно вела довідково-бібліографічну та інформаційну роботу, виступала з оглядами літератури на читачьких конференціях, вечорах в ОДНБ і в установах та на підприємствах Одеси. Брала участь у складанні бібліографічних посібників.

Праці :

Информационный листок о творчестве абхазских писателей: Неделя лит. народов СССР, посвящ. 50-летию образования СССР. 23-31 марта 1972 г. / Сост.: Р.П.Медведева, Е.А.Панченко. - О., 1972. - 16 с.

Дни советской литературы на Одессине. 25 мая-3 июня 1973 г.: Информ.-библиогр. указ. лит. о творчестве писателей-гостей / Сост.: М.П.Башина, Г.Д.Зленко, Н.И.Касько, Е.Г.Королькова, Ж.Н.Кравченко, И.Б.Шайкевич; Ред. В.Н.Конский. - О., 1973. - 44 с.

Пушкин в Одессе: Библиогр. указ. лит. / Ред.-библиогр. В.Н.Конский; Ред. Г.Д.Зленко. - О., 1973. - 24 с. - (Лит. Одесса; [Вып. 1]). - Те саме. - 2-е изд. / Ред.: Г.Д.Зленко, Н.Ф.Чумаков. - 1975. - 24 с.

Мицкевич в Одессе: Указ. отеч. лит. / Сост.: А.Л.Драголи, В.Н.Конский, Р.П.Медведева, Е.А.Панченко; Ред. Г.Д.Зленко. - О., 1976. - 45 с. - (Лит. Одесса; [Вып. 2]).

Наш земляк В. Катаев // Знамя коммунизма. - О., 1972. - 30 янв.

Відгуки на праці :

Крендель Р.Н. Библиография дореволюционной художественной литературы и литературоведения: [Про покажч. "Пушкин в Одессе"] // Библиогр. сов. библиогр. 1973. - М., 1975. - С. LIV.

Булаховська Ю. Корисне видання: [Про покажч. "Мицкевич в Одессе"] // Всесвіт. - К., 1977. - № 3. - С. 168.

Давыдова М.И. Библиография зарубежной литературы и литературоведения: [Про покажч. "Мицкевич в Одессе"] // Библиогр. сов. библиогр. 1976. - М., 1978. - С. LIII, XV.

Зайцева В.В. Пушкиниана 1975 года: [Про покажч. "Пушкин в Одессе"] // Временник Пушкинской комиссии. 1975. - Л., 1979. - С. 73.

Л.М.Бур'ян

ВОВЧОК
ОЛЬГА МИКОЛАЇВНА

12.08.1916, Одеса - 20.08.1996, там само

Історик, бібліограф, краєзнавець.

Народилась у робітничій сім'ї. Закінчила музичне училище, лінгвістичний технікум (відділення німецької мови), 1940 - історичний факультет Одеського державного університету. Студенткою останнього курсу працювала бібліографом університетської бібліотеки. Під час війни перебувала в евакуації. До Одеси повернулася у жовтні 1946. До 1954 - старший викладач-методист історії партії заочного відділення Одеської школи міліції. Впродовж кількох років завідувала партбібліотекою в управлінні КДБ України по Одеській області. З квітня 1960 до кінця життя працювала в Одеській державній науковій бібліотеці ім. М.Горького: старший, пізніше - головний бібліограф кабінету суспільно-політичної літератури, відділу рідкісних видань та рукописів. Спеціалізувалася з питань марксистсько-ленінської теорії, історії КПРС, м. Одеси. Детально розробила довідково-бібліографічний апарат з цих галузей знання, вела довідкову, консультаційну роботу. Склала низку бібліографічних покажчиків. Виступала зі статтями, у яких розкривала фонд суспільно-політичних видань. Надавала методичну та практичну допомогу відділам ОДНБ, а також бібліотекам Одеси з питань обслуговування читачів і пропаганди суспільно-політичної літератури. Активний популяризатор книги. Нагороджена медаллю "За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр."

Праці :

Основоположники наукового комунізму: Огляд мемуар. і бібліогр. л-ри про К.Маркса і Ф.Енгельса / Ред. М.В.Соляник. - К.: Держполітвидав УРСР, 1962. - 28 с.

Методика партийной пропаганды: Указ. лит. за ... - О., 1972-1982. - Выходив щороку.

Интернациональное и патриотическое воспитание: Указ. лит. / Ред. Г.Д.Зленко. - О., 1973. - 19 с.

Наш герб и флаг: Аннот. указ. лит. о сов. эмблематике / Ред. Г.Д.Зленко. - О., 1973. - 7 с. - Те саме. - 2-е изд., доп. / Ред. Н.Ф.Чумаков. - 1977. - 22 с.

Союз нерушимый: Библиогр. указ. лит. к 50-летию образования СССР / Ред. Г.Д.Зленко. - О., 1973. - 55 с.

Конституция СССР - Основной Закон Страны Советов: Указ. лит. / Науч. ред. В.Н.Соколов; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1977. - 13 с.

Партийный билет коммуниста / Ред. Г.Д.Зленко. - О., 1977. - 24 с.

Труд руководителя: Указ. лит. / Науч. ред. В.Н.Соколов; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1978. - 44 с. - Те саме. - 2-е изд. - 1979. - 42 с.

Идеологическая работа - важный фронт борьбы за коммунизм: Рек. указ. лит. / Сосост. О.Ф.Семенова; Ред. И.С.Шелестович; Отв. за вып. Л.В.Ляликова. - О., 1979. - 14 с.

В.И.Ленин в одесской большевистской периодической печати (1917-1923 гг.): Публ. произведений, сокр. текстов и излож. докл. и речей, отчетов о выступлениях: Библиогр. указ. лит. / Науч. ред. Ю.И.Сурай; Ред.-библиогр. К.Л.Блажевич; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1988. - 70 с.

Прижизненные издания произведений В.И.Ленина в фондах Одесской государственной научной библиотеки имени А.М.Горького: Кат. кол. / Сосост. Л.В.Арюпина; Науч. ред. В.Н.Соколов; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1989. - 86 с.

Редкое издание труда К.Маркса: [Про кн. "Наемный труд и капитал"] // Защитник Родины. - О., 1973. - 8 июня.

Издано в типографии Заславского // Веч. Одесса. - 1975. - 3 апр.

Літопис буремних подій: Хроніка рев. подій в Одесі в 1905 р. // Чорномор. комуна. - О., 1975. - 24 січ.; 22 лют.; 22 квіт.; 20 трав.; 24, 27 черв.; 6 лип.; 13 серп.; 24 верес.; 19, 21 жовт.; 24 листоп.; 23 груд.

Марксистське книговидання в Одесі // Друг читача. - К., 1975. - 2 жовт. - С. 6.

На волне революционного подъема: Заметка библиографа о коллекции книг К.Маркса и Ф.Энгельса, хранящейся в Одес. гос. науч. б-ке им. М.Горького // Веч. Одесса. - 1975. - 3 нояб.

Повертаючись до надрукованого: Нові дані про публікацію творів В.І.Леніна на Україні (1917-1920 рр.) / Співавт. П.Х.Беляєва // Укр. іст. журн. - К., 1975. - № 1. - С. 109-113.

Предлагает библиограф: (Что читать о восстании на броненосце "Потемкин") // Веч. Одесса. - 1975. - 29 июня. - С. 10, 16. - (Спец. вып.).

Находки: [Про наявний у фонді ОДНБ примірник "Памятки коммунисту на фронте", вид. 1919 р.] // Веч. Одесса. - 1976. - 29 сент.

Слово Ильича: По страницам одес. газ. 1917-1918 гг. / Соавт. В.Соколов // Знамя коммунизма. - О., 1979. - 22 апр.

Автор - В.И.Ленин: [Про колекцію рідкісних видань творів В.І.Леніна у фондах ОДНБ] // Веч. Одесса. - 1980. - 5 мая.

Праці В.І.Леніна в більшовицькій пресі України (1917-1923 рр.) / Співавт.: І.Л.Гошуляк, В.М.Соколов // Укр. іст. журн. - К., 1982. - № 4. - С. 34-42.

"Его ценят и любят рабочие и крестьяне...": [Прижиттєві видання біогр. В.І.Леніна у фондах ОДНБ] // Знамя коммунизма. - О., 1987. - 22 апр.

За власть Советов: Большевист. и интернац. печать Одессы 1917-1920 гг. в фондах ОГНБ им. А.М.Горького // Знамя коммунизма. - О., 1987. - 30 сент.

Ленинская "Искра" как источник по изучению революционного движения на Одессине // Воспитание историей: Тез. I обл. ист.-краеведч. конф., посвящ. 200-летию Одессы. 27-28 июня 1989 г. - О., 1989. - С. 61-62.

"Дабы немыслим подавать совет...": Де-Рибас руку приложил: [Про старовинні док. у фонді ОДНБ] // Гласность (Одесса). - 1991. - 24 марта. - С. 5.

Відгуки на праці :

[Рец. на покажч. “Наш герб и флаг”] // Сов. библиогр. - М., 1978. - № 5. - С. 98.

Зленко Г. В помощь пропагандистам: [Про покажч. “Методика партийной пропаганды”] // Веч. Одесса. - 1979. - 29 янв.

Левин Л.А. Общественно-политическая библиография: [Про покажч. “Методика партийной пропаганды”] // Библиогр. сов. библиогр. 1981. - М., 1983. - С. XII.

Ефимов А.Е. Одесская Лениниана: [Про покажч. “В.И.Ленин в одесской большевистской периодической печати (1917-1923 гг.)”] // Веч. Одесса. - 1988. - 11 марта.

Ефимов А.Е. Одесская Лениниана: [Про кат. кол. “Прижизненные издания произведений В.И.Ленина в фондах Одесской государственной научной библиотеки имени А.М.Горького”] // Моряк. - О., 1990. - 22-28 февр. - С. 9.

Л.М.Бур'ян

**ВОРТМАН
САППА ЯКІВНА**

02.1905, Одеса - 23.03.1958, там само

Бібліограф, книгознавець.

Закінчила 1933 соціально-економічний факультет мовно-літературного відділу Одеського інституту професійної освіти (пізніше - педагогічний інститут). З березня 1934 до квітня 1937 працювала бібліографом Одеської обласної бібліотеки. Подальша трудова діяльність, за винятком перебування в евакуації (верес. 1941 - жовт. 1944), пов'язана з Одеською державною науковою бібліотекою ім. М.Горького, посадами старшого наукового співробітника та головного бібліографа з питань художньої літератури. У 1940-1941 вчилася в аспірантурі при кафедрі російської мови Одеського державного університету ім. І.І.Мечникова; по війні збиралася повернутися туди, але продовжити навчання не вдалося. Склала ряд бібліографічних покажчиків, присвячених життю і творчості визначних представників російського письменства. Брала участь у роботі Пушкінської комісії Одеського Будинку вчених.

Праці :

Одесса в художественной литературе: [Корот. бібліогр. покажч.] // Одесса: Очерк истории города-героя. - О., 1947. - С. 277-281.

Виссарион Григорьевич Белинский: К 100-летию со дня смерти: Крат. указ. лит. / Отв. ред. А.И.Ольшанский. - О., 1948. - 19 с.

Николай Гаврилович Чернышевский (1828-1948): К 120-летию со дня рождения: Памятка читателю / Отв. ред. А.И.Ольшанский. - О., 1948. - 24 с.

Одесса в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.: Указ. лит. / Сост.: М.Н.Пчелинцева, В.Л.Ефимова, Ф.С.Смирнов; Отв. ред. А.И.Ольшанский. - О., 1948. - 89 с.

Библиография / Сост. М.В.Рапопорт // О.С.Пушкін в Одесі. - О., 1949. - С. 177-193. - Содерж.: Письма Пушкина из Одессы; Письма Пушкина позд-

нейшого періода с наиболее интересными упоминаниями об Одессе; Письма к Пушкину в Одессу и письма к нему более позднего периода, содержащие упоминания об Одессе; Краткие сведения об адресатах и корреспондентах Пушкина; Произведения А.С.Пушкина, написанные в Одессе; Произведения с неточной датировкой и навеянные одесскими впечатлениями.

Олексій Максимович Горький - основоположник радянської літератури (28.III.1868-18.VI.1936): Реком. анот. бібліогр. покажч. (з метод. вказівками) / Співупоряд. М.М.Пчелінцева; Ред. В.А.Загоруйко. - О., 1951. - 94 с.

Великий російський письменник М.В.Гоголь (1809-1852): До 100-річчя з дня смерті: Матеріали для б-к / Співупоряд.: І.Д.Мазуренко, М.М.Пчелінцева. - К., 1952. - 30 с.

Як відзначити в масових бібліотеках 50-річчя з дня смерті великого російського письменника А.П.Чехова (1904-1954). - О., 1954. - 16 с.

Маяковський і Україна: Корот. анот. бібліогр. покажч. / Співупоряд. В.П.Нагорська; Ред. М.О.Левченко. - О., 1955. - 44 с.

На допомогу науково-атеїстичній пропаганді в бібліотеках: Метод. та бібліогр. матеріали / Співупоряд.: В.Конський, Г.Каширін; Ред. І.Мазуренко. - О., 1955. - 68 с.

Горький і Україна: Анот. реком. покажч. / Ред. Г.А.В'язовський. - Х.: Вид-во Кн. палати УРСР, 1957. - 76 с.

●

Замечательная дата: [До 150-річчя книги О.М.Радищева "Путешествие из Петербурга в Москву"] // Большевист. знамя. - О., 1940. - 27 авг.

Редкие издания* произведений А.С.Грибоедова // Большевист. знамя. - О., 1945. - 14 янв.

Редкие издания комедий Мольера // Большевист. знамя. - О., 1947. - 15 янв.

Редкие издания произведений великого писателя: [О.М.Горького] // Большевист. знамя. - О., 1948. - 26 марта.

Редкие издания произведений И.С.Тургенева // Большевист. знамя. - О., 1948. - 21 дек.

Редкие издания произведений М.Ю.Лермонтова // Большевист. знамя. - О., 1949. - 15 окт.

Редкие издания: [О.И.Герцена] // Большевист. знамя. - О., 1950. - 25 янв.

Редкие издания: [М.В.Гоголя] // Большевист. знамя. - О., 1952. - 4 марта.

"Полярная звезда" А.И.Герцена: К 100-летию со дня выхода первой книжки // Знамя коммунизма. - О., 1955. - 29 июля.

Некоторые итоги изучения "одесской главы" биографии Пушкина: [Бібліогр. огляд] // Пушкин на юге: Тр. Пушкин. конф. Одессы и Кишинева. - Кишинев, 1961. - Т. 2. - С. 551-563.

Відгуки на праці:

Амчиславская Ф.И. Указатель "Великий российский письменник М.В.Гоголь" // Большевист. знамя. - О., 1952. - 24 февр.

Корнейчик И.И. Библиографические пособия о русско-украинских литературных связях: [Про покажч. "Маяковский і Україна"] // Сов. библиогр. - М., 1958. - Вып. 50. - С. 117-122.

Ружина В.А. [Рецензія на бібліогр. покажч. "Маяковский і Україна"] // Маяк. - О., 1959. - № 1. - С. 51-58.

Про неї:

Сарра Яковлевна Вортман (1906-1958): [Некролог] / Бюро Пушкин. комиссии Одес. Дома ученых // Пушкин на юге: Тр. Пушкин. конф. Одессы и Кишинева. - Кишинев, 1961. - Т. 2. - С. 592-593.

Гольденберг Л.И. Бібліографічні джерела українського літературознавства. - К.: Вища шк., 1977. - С. 56, 58, 60.

Г.Д.Зленко

* Тут і далі йдеться про примірники рідкісних видань у фонді Одеської державної наукової бібліотеки ім. М.Горького.

ГРИГОР'ЄВА (НАУМЕНКО)

СВІТЛАНА ВАСИЛІВНА

13.05.1933, Одеса

Філолог, бібліограф.

Народилась у сім'ї лікарів. Після закінчення 1951 середньої і музичної шкіл стала студенткою філологічного факультету (російське відділення) Одеського державного університету ім. І.І.Мечникова. З відзнакою закінчила його (1956). Того ж року прийшла до Одеської державної наукової бібліотеки ім. М.Горького, де працювала до 1977: бібліотекарем, згодом - завідувачкою відділу мистецтва. Тривалий час займалася науковою роботою. Працювала над кандидатською дисертацією, присвяченою драматургії І.К.Микитенка. Матеріал, розпорошений у періодиці, навів на думку скласти "Бібліографію творів І.К.Микитенка та літератури про нього". Картотекою показчика користувався син письменника Олег Іванович при підготовці до видання першого зібрання творів І.К.Микитенка у шести томах (К., 1964-1965). Опублікувала ряд статей у збірниках та періодичних виданнях; склала перший випуск показчика "Синтез искусств". Популяризації мистецтвознавчої літератури сприяли і організовані нею мистецькі вівторки. Виступала з доповідями на наукових конференціях, з лекціями та оглядами літератури - на підприємствах і в установах. Брала участь у підготовці методичних посібників, допомагала творчим працівникам театрів, теле- і кіностудії.

Праці :

Синтез искусств: Библиогр. указ. лит. / Науч. ред. Е.Н.Шелестова; Ред. Г.Д.Зленко. - О., 1975. - 23 с.

Новая литература по искусству: Информ. указ. лит. / Сосост. О.М.Щербакова. - О., 1976-1977. - Взяла участь у складанні 5 вип. (л-ра за 1976 - I кв. 1977).

Іван Микитенко: Публ. творів: Бібліогр. показч. / Співупоряд. Н.І.Фоміна; Наук. ред. О.І.Микитенко; Відп. ред. Г.Д.Зленко, Ред. І.С.Шелестович. - О., 1984. - 131 с. - (Літ. Одеса; Вип. 4).

●
Журнал для всех: ["Всесвіт"] // Знамя коммунизма. - О., 1959. - 12 авг. - Підпис: С.Науменко.

"Україна": [Огляд журн.] // Знамя коммунизма. - О., 1959. - 27 нояб. - Підпис: С.Науменко.

Іван Микитенко про великого Кобзаря // Кобзареві - Одеса. - О., 1964. - С. 169-172. - Підпис: С.Григор'єва-Березюк.

Новый отдел [искусств] в библиотеке им. А.М.Горького // Знамя коммунизма. - О., 1971. - 14 сент.

Возможен ли синтез искусств?: [Огляд нових видань] // Веч. Одесса. - 1975. - 24 июня.

Відгуки на праці :

Голубовский Е.М. Все публикации И.Микитенко: [Про показч. "Іван Микитенко"] // Веч. Одесса. - 1984. - 22 окт. - Підпис: Г.Евгеньев.

Гольденберг Л.І. [Рецензія на показч. "Іван Микитенко"] // Рад. літературознавство. - К., 1986. - № 1. - С. 77.

Про неї :

Барковская О.М. Три прекрасные дамы отдела искусств: [Зокрема про С.В.Григор'єву] // Одес. вестн. - 1998. - 30 сент. - Фото.

Бродавко Р.И. Виват, классическая оперетта!: [В обговоренні прем'єрної вистави Одес. театру муз. комедії "Жюстина Фавар" Ж.Оффенбаха брала участь С.В.Григор'єва] // Одес. вестн. - 2001. - 8 дек.

Бродавко Р.И. Лаборатория замыслов: [Зокрема про С.В.Григор'єву] // Одес. вестн. - 2001. - 2 авг. - Фото.

Серебряков Г. Чтоб огонь пылал в очаге: [В обговоренні прем'єрної вистави "Театр" за п'єсою англ. драматурга М.Фрейна брала участь С.В.Григор'єва] // Одес. вестн. - 2002. - 19 янв.

Л.М.Бур'ян

ДЕ-РІБАС (ДЕРІБАС)

Людвіг Михайлович

10(22).03.1866, Одеса - 19.04.1922, там само

Бібліотекар, бібліограф.

Народився у сім'ї, що вела своє походження від одного з першопоселенців Одеси. Освіту дістав домашню. Любов до книги перейняв від батька, Михайла Феліксовича Де-Рібаса (1808-1882), дипломата й літератора (зокрема, переклав на французьку мову "Перебендю" Т.Г.Шевченка), багатолітнього (1869-1882) бібліотекаря (завідувача) Одеської міської публічної бібліотеки. За ініціативою батька, з 1880 став працювати в цій бібліотеці; провів у ній усе життя, тривалий час виконуючи обов'язки помічника бібліотекаря (заступника завідувача). Як свідчить сучасник, "знав зміст усіх сотень тисяч книг і відділів, надто гуманітарних". Один з головних складачів друкованих каталогів бібліотеки, виданих у 1880-1890-х та 1901-1911 рр., а також звітів бібліотеки з книгознавчими відомостями. Займався бібліографуванням літератури, присвяченої півдню України, періодично доповідаючи про неї на засіданнях Одеського товариства історії і старожитностей та Одеського бібліографічного товариства при Новоросійському університеті, членом яких був. Упорядкував збірник статей і матеріалів "Из прошлого Одессы", виданий до сторіччя від часу заснування міста.

Праці :

Из прошлого Одессы: Сб. ст. - О.: Изд. Г.Г.Маразли, 1894. - III, 399 с.

Библиографические материалы по истории Новороссии: Указ. статей, замечок и разных материалов, помещенных в "Календарях", "Новороссийском календаре", "Памятной книжке" и "Адрес-календаре Одесского градоначальства", а также в "Трудах Одесского статистического комитета" с 1832-1914 г. // Записки Одес. о-ва истории и древностей. - О., 1915. - Т. 31, ч. 2. - С. 1-25. - Окр. відб.: О., 1915. - 25 с.

Відгуки на праці :

А.Ф-ій. [Рец. на покажч. "Библиографические материалы по истории Новороссии"] // Изв. Одес. библиогр. о-ва. - 1915. - Т. 4, вып. 1. - С. 42-43.

Про нього :

О 20-летию службы помощника библиотекаря городской публичной библиотеки Л.М.Де-Рибаса // Одес. новости. - 1901. - 22 февр. - С. 3.

Штрайх С.Я. Л.М.Де-Рибас: [Некролог] // Лит. записки. - Пг., 1922. - 23 июня, № 3. - С. 13-14.

Г.Д.Зленко

ДЕСЕНКО
МАРТА ЛЕОНТІВНА

04.03.1935, м. Тирасполь, Молдова

Філолог, бібліограф-редактор.

Народилась у сім'ї освітян: батько - вузівський викладач історії, мати - шкільна вчителька української мови. По закінченні середньої школи вчилася (1952-1957) на філологічному факультеті Одеського державного університету ім. І.І.Мечникова. Одержавши диплом, працювала асистентом кафедри української мови Одеського інституту іноземних мов. З травня 1959 до грудня 1976 - в редакціях одеських газет "Комсомольське плем'я", "Знамя комунізму", "Комсомольська іскра". 1973 вступила до Спілки журналістів СРСР. Виконала ряд перекладів художніх творів А.Колісниченка, Б.Сушинського, М.Бригіна та інших літераторів Одеси. Наприкінці 1976 перейшла до редакційно-видавничого відділу Одеської державної наукової бібліотеки ім. М.Горького (старший, далі - провідний редактор). Тривалий час редагувала науково-допоміжний бібліографічний щорічник "Організація, методи і використання результатів наукового дослідження" (14 вип.), краєзнавчий бібліографічний щомісячник "Одещина на сторінках центральної і республіканської преси" (понад 150 вип.). Підготувала до видання значне число посібників з бібліографічних серій "Проблеми. Гіпотези. Відкриття", "Вчені Одеси", "Літературна Одеса", "Письменники Одеси". Разом з І.С.Шелестович відредагувала капітальну бібліографічну працю "Голodomор в Україні 1932-1933 рр." (2001)*.

Праці :

Російсько-український словник з екології та охорони навколишнього середовища / Співупоряд.: О.І.Бодюл, С.В.Михальова, А.Л.Цикало, Т.Г.Чорна; Відп. ред. А.Л.Цикало; Літ. ред. Г.Д.Зленко. - О., 1994. - 78 с.

Джерела пам'яті: Кат. вист. до 90-річчя Укр. т-ва "Просвіта" в Одесі (1905-1909) / Співупоряд.: Л.В.Арюпіна, О.В.Богданович, Л.С.Віст, Г.Г.Герасценко, М.П.Катаєва, І.С.Шелестович та ін.; Редкол.: О.Ф.Ботушанська та ін. - О., 1995. - 49 с.

Відгуки на праці :

Хохлачов В.В. Екологія від "А" до "Я": [Про "Російсько-український словник з екології та охорони навколишнього середовища"] // Вісн. НАН України. - К., 1995. - № 5-6. - С. 107. - Без підпису.

Г.Д.Зленко

* Повний перелік відредагованих М.Л.Десенко видань і відгуків на них наведено у другій частині бібліографічного покажчика "Одеська державна наукова бібліотека імені М.Горького", який підготовлено до випуску в світ.

ДЗЮБІНА
СВІТЛАНА ВАСИЛІВНА

6.05.1936, Одеса

Економіко-географ, бібліограф.

Народилась у сім'ї політемігранта з Югославії, хорвата за національністю. Батько 1938 був репресований і розстріляний, реабілітований посмертно; мати залишилася на волі, але не мала права працювати на державній службі. Закінчила 1954 середню школу. Того ж року вступила на географічний факультет Одеського педагогічного інституту ім. К.Д.Ушинського, де провчилася два роки. Після об'єднання географічних факультетів педагогічного інституту й Одеського державного університету ім. І.І.Мечникова стала студенткою університету, який закінчила 1959. З грудня 1959 до осені 1977 працювала в Одеській державній науковій бібліотеці ім. М.Горького. Починала помічником бібліотекаря відділу книгозберігання, пізніше стала займатися бібліографією; працювала у відділах краєзнавства та рідкісних видань і рукописів; була старшим, потім головним бібліографом науково-бібліографічного відділу. Зробила значний внесок у краєзнавчу бібліографію. Брала активну участь у виявленні бібліографічних матеріалів для тому "История городов и сел Украинской ССР. Одесская область"* , консультувала авторів і членів редакційних груп цього видання. Співпрацювала з Інститутом історії України АН УРСР, Історичною бібліотекою УРСР та рядом інших бібліотек при підготовці багатотомної "Історії України". Розробила схему картотеки з ряду економічних дисциплін. Автор рекомендаційних та інформаційних бібліографічних покажчиків,

* В особистому зібранні Г.Д.Зленка, який був керівником однієї з науково-редакційних груп російськомовного варіанту тому, збереглася верстка книги: Матеріали до історії населених пунктів Одеської області: Бібліогр. покажч. Вип. 1. Одещина і Одеса / Упоряд.: А.А.Борщак, С.В.Дзюбіна, І.К.Добринська, Г.А.Каширін, Л.В.Лялікова та ін.; Редкол.: А.А.Борщак, Л.В.Лялікова, І.Д.Мазуренко (відп. ред.), С.А.Цвілюк. - О.: [Маяк], 1969. - 108 с. Посібник не вийшов у світ через відсутність дозволу Комітету по пресі при Раді Міністрів УРСР.

зокрема, перший упорядник щомісячника "Одесса на страницах центральной и республиканской печати".

Праці :

Природа і природні ресурси Північного Причорномор'я: Покажч. л-ри за ... / Співупоряд.: Г.А.Каширін, В.М.Конський; Наук. ред. С.Г.Белозоров. - О.: Маяк, 1969-1972. - Взяла участь у складанні 3 вип. (л-ра за 1965-1968).

Одесса и Одессина в Великой Отечественной войне: Библиогр. указ. лит. Вып. 2 / Сосост. Г.А.Каширин; Отв. ред. И.Д.Мазуренко. - О.: Маяк, 1971. - 125 с.

Горизонты Одесщины: Одес. обл. в 9-й пятилетке: Рек. указ. лит. / Сосост. Г.А.Каширин; Ред. И.Д.Мазуренко. - О., 1972. - 21 с.

Информационный библиографический бюллетень о творчестве молдавских писателей: К дням молд. лит. в Одессе, посвящ. 50-летию образования СССР. 21-27 авг. 1972 г. / Сосост.: Р.П.Медведева, Е.А.Панченко. - О., 1972. - 35 с.

Одессина на страницах центральной и республиканской печати: Библиогр. указ. лит. - О., 1973-1977. - Склала 46 вип. (л-ра за жовт. 1973 - черв. 1977).

Природа і природні ресурси Північного Причорномор'я: Бібліогр. покажч. л-ри за 1969-1970 рр.: В 4 ч. / Співупоряд.: В.М.Конський, О.Г.Кушнір; Ред. І.С.Шелестович. - О., 1980. - Ч. 1. - 64 с.; Ч. 2. - 80 с.; Ч. 3. - 77 с.; Ч. 4. - 65 с.

Владимир Платонович Цесевич: Биобиблиогр. указ. лит. / Сосост. И.Э.Рикун; Науч. ред. Ю.С.Романов; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1988. - 111 с. - (Ученые Одессы; Вып. 17).

●
На допомогу краєзнавцям: [Про участь ОДНБ у створенні тому "Історія міст і сіл Української РСР. Одеська область"] // Чорномор. комуна. - О., 1975. - 14 листоп.

Відгуки на праці :

Зленко Г. Летопись родного края: [Про покажч. “Одессина на страницах центральной и республиканской печати”] // Веч. Одесса. - 1974. - 9 окт. - Підпис: Г.Дым.

Зленко Г. О природных богатствах родного края: [Про покажч. “Природа і природні ресурси Північного Причорномор’я”] // Веч. Одесса. - 1974. - 10 янв. - Підпис: О.Тарасов.

Демидов П. Все о жизни города: [Про покажч. “Одессина на страницах центральной и республиканской печати”] // Известия. - М., 1975. - 5 сент. - С. 6.

Щерба Н.Н. Библиография краеведения и географии: [Про покажч. “Одессина на страницах центральной и республиканской печати”] // Библиогр. сов. библиогр. 1974. - М., 1976. - С. XXVIII.

Конский В.Н. Что такое “Одессика”? : [Про покажч. “Одессина на страницах центральной и республиканской печати”] // Веч. Одесса. - 1978. - 24 июня.

Голубовский Е. Подвиг города-героя: [Про покажч. “Одесса и Одессина в Великой Отечественной войне”] // Веч. Одесса. - 1986. - 24 февр. - Підпис: Г.Евгеньев.

Мілевська Л. По сторінках бібліографічних вказівників: [Про покажч. “Владимир Платонович Цесевич”] // Вперед. - Роздільна (Одес. обл.), 1989. - 10 серп.

Л.М.Бур'ян

ДРАГОЛІ АНАТОЛІЙ ЛЬВОВИЧ

09.06.1925, Одеса - 1993[?], Ялта

Біолог, бібліограф.

Народився у сім'ї інтелігентів: мати - художниця, батько - педагог, науковець. Закінчив 1948 біологічний факультет Одеського державного університету ім. І.І.Мечникова. Вчився в аспірантурі при Одеській біологічній станції Інституту гідробіології (згодом - Інститут біології південних морів) АН УРСР. В Зоологічному інституті АН СРСР (Ленінград) захистив кандидатську дисертацію “До біології чорноморської поліхети *Melinna palmata* Grube” (диплом від 23 липня 1963). Деякий час (1948-1950) був працівником наукової бібліотеки Одеського університету та Одеської державної наукової бібліотеки ім. М.Горького. Протягом вересня 1964 - липня 1966 обіймав посади старшого бібліотекаря та завідувача відділу рідкісних книг і рукописів першої з цих бібліотек. У лютому 1970 став редактором ОДНБ; в грудні того самого року переведений на посаду головного бібліографа науково-бібліографічного відділу, яку займав до серпня 1977. Підготував ряд важливих біобібліографічних покажчиків, реанімувавши згаслу серію “Вчені Одеси”; виступив засновником бібліографічного щорічника “Организация, методы и использование результатов научного исследования”; опублікував декілька історико-біографічних статей. Переїхавши до Харкова, працював у науковій бібліотеці тамтешнього університету, продовжував бібліографічну діяльність. Займався бібліографуванням природничонаукової літератури і в бібліотеці Нікітського ботанічного саду, замешкавши в 1980-х рр. у Ялті.

Праці :

Иван Иванович Пузанов. 1885-1971: Биобиблиогр. указ. / Ред.-библиогр. В.Н.Конский; Ред.: Г.Д.Зленко, Н.Ф.Чумаков. - О., 1974. - 75 с. - (Ученые Одессы; Вып. 3). - Те саме. - 2-е изд., доп. / Сосост. Л.И.Шекера; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1985. - 71 с. - (Ученые Одессы; Вып. 14).

Краткий очерк жизни и научной деятельности И.И.Пузанова // Бюл. Моск. о-ва испытателей природы. Отд. биол. - М., 1974 [1975]. - Т. 79, вып. 5. - С. 7-21.

Организация, методы и использование результатов научного исследования: Библиогр. указ. лит. за... / Библиогр.-ред. В.Н.Конский. - О., 1974. - ...за 1959-1971 гг. / Ред. И.С.Шелестович. - 95 с.; ...за 1971-1975 гг. / Ред. М.Л.Десенко. - О., 1978. - 217 с.

Владимир Петрович Филатов (1875-1956): Библиогр. указ. / Сосост. В.В.Скородинская-Филатова; Науч. ред. Н.А.Пучковская; Отв. ред. И.Д.Мазуренко. - К.; О.: Вища шк., 1975. - 119 с. - (Ученые Одессы; Вып. 5).

Мицкевич в Одессе: Указ. отеч. лит. / Сосост.: В.Н.Виноградова, В.Н.Конский, Р.П.Медведева, Е.А.Панченко; Ред. Г.Д.Зленко. - О., 1976. - 45 с. - (Лит. Одесса; [Вып. 2]).

Труды И.И.Пузанова; Литература о жизни и деятельности И.И.Пузанова // Мазурмович Б.Н. Иван Иванович Пузанов. 1885-1971. - М., 1976. - С. 68-86.

Александр Игнатьевич Набоких. 1874-1920: Биобиблиогр. указ. / Ред.-библиогр. В.Н.Конский; Ред. Н.Ф.Чумаков. - О., 1977. - 39 с. - (Ученые Одессы; Вып. 6).

Гавриил Иванович Танфильев. 1857-1928: Биобиблиогр. указ. / Ред.-библиогр. В.Н.Конский; Ред.: М.Л.Десенко, Г.Д.Зленко. - О., 1977. - 70 с. - (Ученые Одессы; Вып. 4).

Андрей Афанасьевич Сапегин. 1883-1946: Биобиблиогр. указ. / Сосост. О.Г.Кушнир; Ред.-библиогр. В.Н.Конский; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1978. - 46 с. - (Ученые Одессы; Вып. 7).

Дмитрий Константинович Третьяков (1878-1950): Биобиблиогр. указ. / Ред.-библиогр. В.Н.Конский; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1978. - 51 с. - (Ученые Одессы; Вып. 8).

Природа и природные ресурсы Северного Причерноморья: Библиогр. указ. лит. за 1971 г.: В 2 ч. / Сосост. О.Г.Кушнир; Науч. ред. Ю.А.Амброз; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1981. - Ч. 1. - 64 с.; Ч. 2. - 77 с.

●
Сохраним красоту Кара-Дага / Соавт.: И.И.Пузанов, К.И.Волченко // Комс. правда. - М., 1970. - 4 янв.; Победа. - Феодосия, 1970. - 9 янв.

Ученый, исследователь, педагог: [И.И.Пузанов] // Крым. правда. - Симф., 1972. - 5 июля.

Библиотека профессора Пузанова // Людина і світ. - К., 1973. - № 4. - С. 58.

Профессор Пузанов // Веч. Одесса. - 1974. - 28 февр.

Відгуки на праці:

Булаховська Ю. Корисне видання: [Про покажч. "Мицкевич в Одессе"] // Всесвіт. - К., 1977. - № 3. - С. 168.

Давыдова М.И. Библиография зарубежной литературы и литературоведения: [Про покажч. "Мицкевич в Одессе"] // Библиогр. сов. библиогр. 1976. - М., 1978. - С. ЛIII, XV.

Все труды ученого: [Про покажч. "Андрей Афанасьевич Сапегин"] // Веч. Одесса. - 1979. - 24 февр.

Высоцкая З.Г. Библиография естественных наук: [Про покажч. "Природа и природные ресурсы Северного Причерноморья: Указ. лит. за 1971 г."] // Библиогр. сов. библиогр. 1981. - М., 1983. - С. 28, 33, 34.

Г.Д.Зленко

ДУНАЄВА
ТЕТЯНА МИКОЛАЇВНА

6.08.1935

Біолог, бібліограф.

Народилась у селищі, де мешкали працівники СУГРЕ (Середньо-Уральська гідроелектростанція) Верхньопишлінського р-ну Свердловської обл. Вступила 1955 до Бердичівського державного педагогічного інституту; через рік інститут був розформований, а студентів переведено до Одеського державного університету ім. І.І.Мечникова. 1961 закінчила університет, одержавши диплом біолога-зоолога та вчителя біології і хімії. Упродовж кількох років викладала біологію і хімію в одній із шкіл Вінницької обл. В Одеській державній науковій бібліотеці ім. М.Горького працювала з вересня 1968 до 2000. Обіймала посади бібліотекаря, старшого бібліографа, провідного бібліографа науково-бібліографічного та довідково-інформаційного відділів. Педагог-природознавець за фахом, знайшла успішне застосування своїм знанням. Вела весь комплекс довідково-інформаційної та науково-бібліографічної роботи з питань геолого-географічних наук. Особливе місце в її роботі займало складання науково-допоміжних, рекомендаційних та інформаційних бібліографічних посібників природознавчої тематики.

Праці :

Таємниця кулястої блискавки: Що читати про загадкове явище природи: Реком. покажч. л-ри / Ред. Г.Д.Зленко. - О., 1976. - 8 с. - (Проблеми. Гіпотези. Відкриття; Вип. 8).

Закони спадковості: Що читати про генетику: Реком. покажч. л-ри / Ред.-бібліогр. В.М.Конський; Ред. Г.Д.Зленко. - О., 1977. - 24. - (Проблеми. Гіпотези. Відкриття; Вип. 11).

Земля раскрывает свои тайны: Что читать о геотектонике - разделе геологии, изучающем структуру, движение, деформацию и развитие верхних твердых оболочек Земли: Рек. указ. лит. / Науч. ред. В.Н.Кадурин; Ред. М.Л.Десенко. - О., 1981. - 17 с. - (Проблеми. Гіпотези. Відкриття; Вип. 17).

Седьмой континент: (Освоение шельфа и ложа Мирового океана): Рек. указ. лит. / Науч. ред. В.Н.Кадурин; Ред. М.Л.Десенко. - О., 1982. - 32 с.

Морю быть чистым: Рек. указ. лит. / Науч. ред. В.Н.Кадурин; Ред. М.Л.Десенко. - О., 1983. - 23 с. - (Проблеми. Гіпотези. Відкриття; Вип. 20).

Погода по заказу: (Метеорология - нар. хоз-ву): Рек. указ. лит. / Науч. ред. Ж.В.Волошина; Ред. М.Л.Десенко. - О., 1983. - 39 с. - (Проблеми. Гіпотези. Відкриття; Вип. 19).

Нова науково-популярна література з природознавства: Бібліогр. покажч. л-ри / Ред. М.Л.Десенко. - О., 1984-2000. - Склала 27 вып. (л-ра за 1984-1999).

Подземные воды юга Украины: (Формирование и использ. в сел. хоз-ве): Указ. лит. за 1974-1983 гг. / Науч. ред. М.Ф.Ротарь; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1984. - 64 с.

Удивительный мир камня: (Минералы и использование их в нар. хоз-ве): Рек. указ. лит. / Науч. ред. В.Н.Кадурин; Ред. М.Л.Десенко. - О., 1985. - 32 с. - (Проблеми. Гіпотези. Відкриття; Вип. 27).

Загадка шаровой молнии: Рек. указ. лит. за 1979-1985 гг. / Ред. М.Л.Десенко. - О., 1986. - 15 с. - (Проблеми. Гіпотези. Відкриття; Вип. 30).

Эхо подземных бурь: (Землетрясения и их предсказания): Рек. указ. лит. / Науч. ред. В.Н.Кадурин; Ред. М.Л.Десенко. - О., 1988. - 23 с. - (Проблеми. Гіпотези. Відкриття; Вип. 35).

Геологическое строение и полезные ископаемые шельфа Черного и Азовского морей: Библиогр. указ. лит. за 1977-1987 гг.: [В 2 вып.] / Науч. ред.: Е.П.Ларченков, В.Н.Кадурин; Ред. М.Л.Десенко. - О., 1989. - Вып. 1. - 87 с.; Вып. 2. - 124 с.

Шаровая молния: Библиогр. указ. лит. за 1972-1992 гг. / Сосост. А.И.Григорьев; Отв. ред. А.И.Григорьев; Ред. М.Л.Десенко. - О., 1992. - 96 с. - (Проблеми. Гіпотези. Відкриття; Вип. 41).

●
Список основных печатных работ Н.И.Калабухова // Бюл. Моск. о-ва испытателей природы. - 1978. - Т. 83, № 5: Отд. биол. - С. 137-142.

Відгуки на праці :

“Тайна шаровой молнии”: О рек. указ. лит. // Веч. Одесса. - 1977. - 24 янв.

Высоцкая З.Г. Библиография естественных наук: [Про реком. покажч. “Законы спадковости”] // Библиогр. сов. библиогр. 1978. - М., 1980. - С. 32.

Высоцкая З.Г. Библиография естественных наук: [Про реком. покажч. “Седьмой континент”, “Земля раскрывает свои тайны”] // Библиогр. сов. библиогр. 1982. - М., 1984. - С. XXXIII-XXXIV, XXXVI.

Высоцкая З.Г. Библиография естественных наук: [Про реком. покажч. “Морю быть чистым”, “Погода по заказу”] // Библиогр. сов. библиогр. 1983. - М., 1985. - С. 52.

Полищук В. Помощник-указатель: [Про покажч. “Нова науково-популярна література з природознавства”] // Знамя труда. - Тарутино (Одес. обл.), 1986. - 13 нояб.

Зленко Г. Что таит в себе шельф?: [Про покажч. “Геологическое строение и полезные ископаемые шельфа Черного и Азовского морей”] // Гласность (Одесса). - 1990. - 22 июля; Веч. Одесса. - 25 июля; Комс. іскра. - 26 лип.; Чорномор. комуна. - 31 лип.; Знамя коммунизма. - 1 авг. - Без підпису.

Л.М.Бур'ян

ЖИРНОВА
ЛЮДМИЛА ОЛЕКСАНДРІВНА

10.11.1943, м. Новгород-Сіверський Чернігівської обл.

Учитель, бібліотекар-бібліограф.

Закінчила 1960 середню школу у Миколаєві. До вступу в Миколаївський педагогічний інститут працювала на швацькій фабриці, лаборанткою у школі. 1966 закінчила інститут за фахом російська мова і література. Впродовж кількох років працювала в педагогічних установах. 1971 прийшла в Одеську обласну наукову бібліотеку ім. В.І.Леніна, працювала старшим бібліотекарем. Потім була старшим бібліографом науково-технічної бібліотеки Одеського політехнічного інституту. Закінчила 1975 заочне відділення Харківського державного інституту культури (фах - бібліотекознавство й бібліографія). В Одеській державній науковій бібліотеці ім. М.Горького працювала з жовтня 1978 по червень 2000. Була головним бібліотекарем, завідувала науково-методичним відділом; обіймала посаду заступника директора з наукової роботи, відтак - головного і провідного бібліографа відділу науково-допоміжної та рекомендаційної бібліографії. Автор кількох методико-бібліографічних посібників, покажчика “О.С.Пушкін в Одесі”. Поет-аматор.

Праці :

Выборочный список изданий / Ред. И.С.Шелестович. - О., 1982. - 8 с. - (Библ. сер.).

Работа библиотек в помощь атеистическому воспитанию женщин: Метод.-библиогр. рекомендации / Ред. Г.Д.Зленко. - О., 1986. - 19 с. - Те саме. - 2-е изд. -1987. - 19 с.

Изучение состава и использования атеистической литературы в централизованных библиотечных системах: Метод.-библиогр. материалы / Сосост. Н.В.Сорочан; Ред. И.С.Шелестович. - О., 1987. - 35 с.

Список литературы для изучения укомплектованности фондов ЦБС Украинской ССР научно-популярной естественнонаучной литературой, а также запросов читателей на эту литературу / Сосост. М.П.Катаева; Ред. М.Л.Десенко. - О., 1988. - 103 с.

“Вісник Одеської комісії краєзнавства при Всеукраїнській Академії наук”. 1924-1930: Хронол. розпис змісту / Наук. ред. і авт. вступ. ст. Г.Д.Зленко; Ред. М.Л.Десенко. - О.: Друк, 1999. - 40 с.

О.С.Пушкін в Одесі: Бібліогр. покажч. / Наук. ред. Г.Д.Зленко; Ред. І.С.Шелестович. - О.: Друк, 2001. - 153 с. - (Літ. Одеса; Вип. 9).

●

Аз, буки, веди...: [Про колекцію букварів у фондах ОДНБ] // Веч. Одеса. - 1989. - 1 июня.

Времен связующая нить: В дар родному городу: [Художник В.Ф.Лазурський подарував ОДНБ “Медный всадник” О.С.Пушкіна, вид. у Вероні 1968 р. рос. та італ. мовами] // Знамя коммунизма. - О., 1989. - 23 апр.

За вас, читатели: [Про кн. болгар. мовою у фондах ОДНБ] // Дружба. - Болград (Одес. обл.), 1989. - 12 авг.; Дунайск. заря. - Килия (Одес. обл.), 1989. - 10 окт.

От Кирилла и Мефодия: [Про кн. болгар. мовою у фондах ОДНБ та про святкування Дня слов'ян. писемності] // Знамя коммунизма. - О., 1989. - 24 мая.

Сто лет назад: [Про що писали газ. “Одес. листок” та “Новорос. телеграф”] // Веч. Одесса. - 1989. - 18 февр.

Сто лет назад: [Огляд новин, опубл. в одес. газ. у берез. 1889] // Веч. Одесса. - 1989. - 30 марта.

150 лет назад. 100 лет назад. 50 лет назад: [Про публ. в одес. газ. у квіт. 1839, 1889, 1939] // Веч. Одесса. - 1989. - 4 мая.

О чем писали одесские газеты: В 1841 г. “Одесский вестник”; В 1891 г. “Одесские новости”; В 1941 г. “Большевистское знамя” // Ретро Одесса: Лит.-худож. журн. - 1991. - С. 56-58.

Региональный аспект информационного обеспечения // Библиотека - информация - наука: Тез. докл. и сообщ. респ. науч. конф. Киев, 8-10 окт. 1991 г. - К., 1991. - Ч. 1. - С. 62-64.

Документальная память Украины: [Про кат. “Українська книга в фондах Одеської державної наукової бібліотеки імені О.М.Горького. 1574-1923 рр.”] // Веч. Одесса. - 1992. - 17 февр. - Без підпису.

Есть такая партия?: [Про видані до 1917 р. кн., присвяч. питанням багатопартійності] // Юг. - О., 1992. - 15 авг.

Зберегти документальну пам'ять України: [Про фонд укр. видань в ОДНБ, підготовку й випуск нею каталогу в рамках держ. прогр. “Документальна пам'ять України”] // Друг читача. - К., 1992. - 10 черв.

Одесская хроника: [Огляд газ. “Одес. вестн.” за 1892 р.] // Ретро Одесса: Лит.-худож. журн. - 1992. - № 1-2. - С. 79-81.

“Полный каталог книг на украинском языке с начала книгопечатания до наших дней составили сотрудники Одесской государственной библиотеки имени А.М.Горького...”: [Про кат. “Українська книга в фондах Одеської державної наукової бібліотеки імені О.М.Горького. 1574-1923 рр.”] // Днепр. панорама. - Д., 1992. - 25 марта. - Без підпису.

Професійне навчання бібліотечних соціологів - важлива умова в організації науково-дослідної роботи: [З досвіду одес. міжвід. шк. “Дослідник-соціолог”] // Соціологічні дослідження в бібліотеках: Інформ.-аналіт. бюл. - К., 1992. - Вип. 3. - С. 14-20.

Связь времен: [Про кн. з автографами відомих письменників у фондах ОДНБ] // Юг. - О., 1992. - 5 сент.

Хранить вечно: [Про фонд укр. видань в ОДНБ, підготовку й випуск нею каталогу в рамках держ. прогр. “Документальна пам'ять України”] // Юг. - О., 1992. - 22 авг.

Библиотекари учатся менеджменту: [Про міжнар. семінар “Бібліотечний менеджмент”, що відбувся в ОДНБ] // UBН = Укр. деловые новости. - К., 1994. - № 12. - С. 13; Деловая Одесса. - 21 апр. - Загл.: Библиотеки осваивают менеджмент.

25 вересня - 165 років з часу заснування Одеської державної наукової бібліотеки імені М.Горького // Календар знаменних і пам'ятних дат. 1994. - К., 1994. - III кв. - С. 94-97.

“Книги для України” / Інтерв'ю вела В.Черевиченко // Веч. Одесса. - 1994. - 28 июня.

Наукова діяльність Одеської державної наукової бібліотеки імені М.Горького: традиції, стан, перспективи // Бібліотеки у розвитку науки й культури регіону: Наук.-практ. конф., присвяч. 165-річчю ОДНБ та 200-річчю Одеси. 22-24 листоп. 1994 р.: Тез. доп. і виступів / ОДНБ ім. М.Горького; Упоряд. М.В.Тетенко. - О., 1994. - С. 13-15.

Автоматизация библиотек: Проблемы и перспективы: [Про II Всеукр. наук.-практ. конф. “Впровадження автоматизованих інформаційних технологій: Досвід, проблеми, перспективи”, яка відбулася в ОДНБ 23-27 жовт. 1995 р.] // Деловая Одесса. - 1995. - 3 нояб.

Под охраной государства... А горисполкома?: [Про порушення охоронної зони будівлі ОДНБ, яка є пам'яткою архітектури] / Інтерв'ю вел С.Нечаев // Веч. Одесса. - 1996. - 20 июля.

Время собирать камни: [Про попечителя Одес. міськ. публ. б-ки гр. М.М.Толстого та його благодійну діяльність] // Одес. вестн. - 1997. - 23 дек.

“Научка” в годы войны: [Огляд док. з арх. ОДНБ] // Одес. вестн. - 1998. - 7 мая. - (Неизвестные страницы истории).

Пам'яті мільйонів жертв голодомору в Україні: [Про підготовку в ОДНБ покажч. “Голодомор в Україні 1932-1933 рр.”] // Церква і життя. - Мельбурн (Австралія), 1998. - 27 квіт.-2 трав. - С. 6. - (Голокост: увесь світ повинен знати правду).

Щоб знали і пам'ятали завжди: Про голодомор в Україні 1932-1933 рр.: [Підготовка в ОДНБ покажч., присвяч. трагічній сторінці в історії України] // Чорномор. новини. - О., 1998. - 28 квіт.

В роки окупації: (З історії Одес. держ. наук. б-ки ім. М.Горького) // Вісн. Кн. палати. - К., 1999. - № 5. - С. 41-43.

Пам'яті жертв голодомору в Україні 1932-1933 рр.: [Про підготовку в ОДНБ покажч.] // Бібл. вісн. - К., 1999. - № 1. - С. 48-49.

Попечитель Одесской городской публичной библиотеки граф М.М.Толстой // Страницы истории благотворительности в Одессе: К 100-летию вступления гр. М.М.Толстого в должность попечителя Одес. гор. публ. б-ки: Материалы конф. Одесса, 4 дек. 1997 г. - О., 2000. - С. 12-32.

Відгуки на праці:

Глушак А.С. Одесская книжная Пушкиниана: Ее тиражному “чемпиону” - всего 20 лет: [Про підготовку покажч. “О.С.Пушкін в Одесі”] // Веч. Одесса. - 1999. - 5 июня.

Зленко Г.Д. Довгий шлях однієї бібліографії: [Про роботу бібліографів ОДНБ, зокрема Л.О.Жирної, над покажч. “О.С.Пушкін в Одесі”] // Думська площа. - О., 2000. - 8 груд. - С. 7.

Бродавко Р.І. Солнечный город: [Про покажч. “О.С.Пушкін в Одесі”] // Одес. вестн. - 2001. - 1 сент. - С. 5.

“В серії бібліографічних покажчиків “Літературна Одеса”...”: [Зокрема про покажч. “О.С.Пушкін в Одесі”] // Критика. - К., 2001. - № 11. - С. 8.

Глушак А. Пушкинская библиографическая лодия: [Про покажч. “О.С.Пушкін в Одесі”] // Веч. Одесса. - 2001. - 15 нояб.

Губарь О. 13 месяцев и 1200 публикаций: [Про покажч. “О.С.Пушкін в Одесі”] // Ор Самеах. - О., 2001. - 22 авг.

Про неї:

Видання “Просвіт” Наддніпрянської України. (1906-1922): Бібліогр. покажч. / Упоряд. С.Л.Зворський: [Висловлено подяку Л.О.Жирній за допомогу в підготовці посіб.]. - К., 1999. - С. 10.

Л.М.Бур'ян

ЗАГОРОВСЬКИЙ
ЄВГЕН ОЛЕКСАНДРОВИЧ

26.07 (07.08).1885, Харків - 22.02.1938, Одеса

Історик, книгознавець, бібліограф.

Народився у сім'ї вченого-правника Олександра Івановича Загоровського (1850-1919), автора численних праць з цивільного права, професора Харківського, а відтак - Новоросійського університету. Закінчив історико-філологічний факультет Новоросійського університету і був залишений тут для підготовки до професорського звання (на сучасну мову - в аспірантурі). Від початку 1920-х рр. - професор Одеського інституту народної освіти та інституту народного господарства, консультант і завідувач музею (відділу рідкісних видань та рукописів) Одеської державної публічної (з 1930 - наукової) бібліотеки. Входив до складу Одеського наукового при ВУАН товариства (очолював його соціально-економічну секцію) та Українського бібліографічного товариства в Одесі. Тематика його досліджень локалізована головним чином довкола минувшини причорноморського регіону: "Взаимоотношения Запорожья и русской правительственной власти во время Новой Сечи" (1912), "Иностранная колонизация Новороссии в XVIII веке", "Организация управления Новороссией при Потемкине в 1774-1791 годах", "Сербские военные поселения" (всі - 1913), "Очерк истории Северного Причерноморья" (1922), "Деятельность П.А.Зубова по управлению Степной Украиной", "Экономическая политика Потемкина в Новороссии" (обидва - 1926), "Запорізько-російська митна політика за часів Нової Січі" (1927), "Людність Степової України колись і тепер" (1930). Від 1928 складав фундаментальний покажчик літератури з історії України, описав і прокоментував близько 2 тисяч джерел (доля посібника не відома; зберігся його загальний план, картотека, очевидно, загинула). На початку 1931 заарештований "за націоналістичну діяльність", але згодом звільнений. Наприкінці 1937 заарештований удруге як член "контрреволюційної організації" і через кілька тижнів розстріляний.

Праці :

Е.П.Трифільев: (Некролог); Список трудов Е.П.Трифильева // Вісн. Одес. коміс. краєзнавства при УАН. - О., 1925. - Ч. 2-3. - С. 117-119.

Про нього :

Загоровский Е[вгений] А[лександрвич] // Наука и научные работники СССР: Справочник. - Ленинград, 1928. - Ч. VI. - С. 133.

Історія Одеського університету за 100 років. - К., 1968. - С. 329.

Боровой С.Я. Воспоминания. - М.; Иерусалим, 1993. - С. 149-150.

Полонська-Василенко Н.Д. Українська Академія наук: Нарис історії. - К., 1993. - С. 164.

Зленко Г.Д. Загоровские: Рассказ об одном разоренном культурном гнезде Одессы // Веч. Одесса. - 1994. - 9 авг. - (Далекое - близкое).

Зленко Г.Д. Куди подівся історик Євген Загоровський? // Кур'єр Кривбасу. - Кривий Ріг, 1997. - № 71-72. - С. 103-108.

Одесский мартиролог. - О., 1997. - Т. 1. - С. 208, № 8178.

Зленко Г.Д. Євген Загоровський і його бібліографічна праця з історії України // Вісн. Кн. палати. - К., 2000. - № 3. - С. 19-21.

Мисечко А.І. Загоровський Євген Олександрович // Професори Одеського (Новоросійського) університету: Біогр. слов. - О., 2000. - Т. 2. - С. 387-389.

Г.Д.Зленко

ЗАГОРУЙКО
ВАСИЛЬ АНДРІЙОВИЧ

23.04 (05.05).1902, м. Старокостянтинів,
тепер Хмельницької обл. - 20.02.1975, Одеса

Бібліотеко- і краєзнавець, один з ініціаторів розвитку в Одеській державній науковій бібліотеці ім. М.Горького бібліографічних досліджень.

Народився у сім'ї селянського походження. Тривалий час служив у Радянській армії, де пройшов шлях від курсанта військово-політичної школи до підполковника, заступника командира полку з політчастини. Учасник Великої Вітчизняної війни, зокрема оборони Кавказу, Корсунь-Шевченківської битви, Ясько-Кишинівської операції; нагороджений багатьма орденами й медалями. Після війни очолював Одеський обласний відділ культурно-освітньої роботи. Закінчив екстерном (1951) історичний факультет Одеського педагогічного інституту ім. К.Д.Ушинського. В 1950-1963 - директор ОДНБ; пізніше, до 1971, був головним бібліографом науково-бібліографічного відділу, завідувачем відділів: рідкісних видань і рукописів, іноземної літератури. Як керівник бібліотеки висунув завдання рішуче поліпшити довідково-бібліографічне обслуговування читачів, піднести на належний рівень занедбану науково-бібліографічну роботу. Впродовж 1950-1962 ОДНБ випустила понад 120 покажчиків, оглядів літератури, планів читання (для порівняння: за перші 120 літ існування бібліотеки, з 1830, світ побачили 80 з лишком видань). Вийшли два збірники праць ОДНБ "Сокровищница культуры" (Вип. 1. - 1955; Вип. 2. - 1958), які містять бібліотекознавчі дослідження В.А.Загорука з оглядами науково-бібліографічного доробку. Особисто підготував і видав дві книги історіографічних і бібліографічних оглядів-нарисів "По страницам истории Одессы и Одесщины", до яких включено великі реєстри літератури з історії міста першого сторіччя його існування. За відсутності бібліографічного покажчика "Одесики" вони не втратили свого джерелознавчого значення. Автор кількох праць з історії української книги та огляду "Болгаристики" в фонді ОДНБ.

Праці :

300-річчя возз'єднання України з Росією: Ювіл. л-ра: Реком. покажч. л-ри. - О., 1954. - 19 с.

Библиография // Загоруко В.А. По страницам истории Одессы и Одесщины: Историогр. и библиогр. обзор-очерк. - О., 1957. - Вып. 1: Период феодально-крепостнических отношений (с середины 18 в. и до 1861 г.). - С. 106-119.

Библиография // Загоруко В.А. По страницам истории Одессы и Одесщины: Историогр. и библиогр. обзор-очерк. - О., 1960. - Вып. 2: Период промышленного капитализма. Разночинский этап освободительного движения. (1861-1895). - С. 137-150.

Одесса-боец, Одесса-труженик: Рек. список лит. к 20-летию освобождения Одессы от фашистских захватчиков: 10.04.1944 - 10.04.1964 / Сост. Н.И.Касько. - О., 1964. - 7 с.

●

Перша російська та перша українська книга в Одесі // Літ. Одеса. - О., 1954. - Вип. 10. - С. 110-113.

В Одесской библиотеке: [Рідкісні видання в ОДНБ] // Славяне. - М., 1955. - № 4. - С. 63.

Гордость города-героя: [ОДНБ] // Сокровищница культуры: Сб. ст. - О., 1955. - Вып. 1. - С. 9-47: ил.

На службе народа: [ОДНБ] // Знамя коммунизма. - О., 1955. - 12 апр.

Одесская научная библиотека // Соц. культура. - К., 1955. - № 3. - С. 7-8.

125 лет Одесской научной библиотеке // Библиотекарь. - М., 1956. - № 1. - С. 30-34.

Исторический документ: [Листівка "До румунських солдат із Бессарабії" (1917)] // Знамя коммунизма. - О., 1958. - 28 сент.

К истории развития массовых библиотек области // Сокровищница культуры: Сб. ст. - О., 1958. - Вып. 2. - С. 3-33: ил.

Редкие издания: [Про вист. перших видань праць К.Маркса] // Знамя коммунизма. - О., 1958. - 5 мая.

Дружба, скрепленная кровью: [Нові док. про чеський загін Червоної гвардії] // Знамя коммунизма. - О., 1959. - 22 февр.

Царство книги: (К 130-летию науч. б-ки) // Знамя коммунизма. - О., 1960. - 13 апр.

Справжній центр пропаганди знань: [ОДНБ] // Соц. культура. - К., 1960. - № 10. - С. 32-33.

Одесская государственная научная библиотека им. А.М.Горького: Буклет. - О., 1962. - 1 л., слож. в 16 с.

Краткая характеристика фонда “Болгаристики” в Одесской государственной научной библиотеке имени А.М.Горького // Изв. на Нар. б-ка и б-ката на Софийск. държ. ун-т. - София, 1963. - Т. III (IX). - С. 213-216.

Дар библиотеке: [Про арх. одес. письменників Г.Захарова і С.Полякова] // Знамя коммунизма. - О., 1965. - 20 июля.

Задолго до старта: [Про рідкісні кн. з освоєння космосу у фондах ОДНБ] // Знамя коммунизма. - О., 1965. - 11 апр.

Пам'ятка української старовини: [Козацька читанка] // Рад. Україна. - К., 1965. - 11 черв.; Робітнич. газ. - К., 1965. - 20 черв.

Забута пам'ятка початку XVIII ст. // Рад. літературознавство. - К., 1967. - № 10. - С. 70-72. - (Публікації та повідомлення).

Козацька читанка // Україна. - К., 1967. - № 27. - С. 24.

Відгуки на праці:

Гельфман А. По страницам истории Одессы: [Про кн. “По страницам истории Одессы и Одесщины”] // Знамя коммунизма. - О., 1958. - 20 мая.

Історіографія з бібліографією: [Про кн. “По страницам истории Одессы и Одесщины”] // Прапор. - Х., 1958. - № 5. - С. 127-128. - Підпис: Дійшлий читач.

Мельник С. Цінний посібник: [Про кн. “По страницам истории Одессы и Одесщины”] // Чорномор. комуна. - О., 1958. - 26 серп.

Про нього:

Зленко Г.Д. В.А.Загоруйко: [Некролог] // Веч. Одесса. - 1975. - 22 февр. - Підпис: Група товарищів.

Г.Д.Зленко